Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 912 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 19 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1887 (Դ. Տ.) 31 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1887 5 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1304

20 ՓԱՐԱ (ԾՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ԵՒ ԱՄԷՆ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՂՐԿԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

غلطه‌ده نورادونكيان خاننده [illegible]
غزته‌سی اداره‌سی

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ԾՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արծաթ	160
» »	Վեցամսեայ	» »	80
» »	Եռամսեայ	» »	40
Գաւառաց » եւ տեղական Թղթատարով	տարեկան	» »	240
Գաւառաց համար եւ տեղական Թղթատարով	վեցամսեայ	» »	120
Օտար երկիրներ,	տարեկան	Ֆրանք	56
» »	վեցամսեայ	»	28

Դուրսէ ղրկուած յօդուածոց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է, խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր.

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Beïrmen Han Constantinople.

Կ. ՊՈԼԻՍ, 19 ՅՈՒՆՈՒԱՐ, 1887

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԿՈՎԿԱՍԻՈՅ ՀԱՅ ՆԱՒԹԱԳՈՐԾՔ

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՇԱՀԱՄՐՑՈՒՄՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀԱՅ ՃԱՐՏԱՐՈՒԹԵԱՆ

Արեւելցիքս կրնանք պահել մեր ազգային, եկեղեցային եւ ընկերային դրութիւններն եւ աւանդութիւններն հանդէպ եւրոպական քաղաքակրթութեան։ Բայց կրնա՞նք նոյնպէս անփոփոխ պահել մեր ապրուստի միջոցները, մեր արհեստային դրութիւնները, մեր առեւտրական գործառնութեան մեթոտներն։

Հարց մ'է այս որ ամբստամէ գործնական երեւոյթ մը կը ստանայ։ Դեռ անցեալ օր կը ծանուցուէր արեւելեան երկաթուղեաց միացման գծերէն միոյն բացումն։ Օր մը ամբողջ գիծը պիտի բացուի, եւ Կ. Պոլիս ուղղակի հաղորդակցութեան մէջ պիտի գտնուի Եւրոպիոյ կեդրոնին հետ։ Քաղաքակրթութեան բարեկամներուն համար անշուշտ բերկրալի յառաջդիմութիւն մը պիտի լինի այս։ Բայց մեզ համար ո՞չ ապաքէն տագնապեցուցիչ կողմ մ'ալ պիտի ունենայ, խորհելով թէ Եւրոպիոյ հետ հաղորդակցութեանց այս աճմամբ, մեր բնիկ տարերք եւս քան զեւս անկարող պիտի լինին տոկալ եւրոպական շահամրցման։

Թէ գիտութիւնն եւ արհեստային կրթութիւնն ի՜նչ հզօր զէնքեր կուտան եւրոպական արհեստագործութեան ընդդէմ մեր արեւելեան հնամի արհեստային դրութեան՝ ապացոյց մ'է, խղճալի՜ ապացոյց, Կովկասիոյ հայ նաւթագործներուն վիճակը։ Նոքա երբեմն տէր էին Կովկասիոյ նաւթային շահագործութեան, որ բովանդակ Ռուսիոյ քարիւղը կը հայթայթէ։ Բայց Նոպէլ եղբարք ասպարէզէն գրեթէ վանեցին հայ նաւթագործներն, եւ ընդարձակ շահագործութիւնն իրենց ձեռքն անցուցին։ Ի՞նչպէս. —Գիտութեան ոյժով։ Վնասեալ Հայք, իրենց բարկութեան մէջ, գանգատեցան ...Կառավարութենէն, որ օտարը կը քաջալերէր բնիկ տարերաց դէմ։ Իրականութիւնն է թէ, ռուս Կառավարութիւնն ամեն Կառավարութենէ աւելի կը պաշտպանէ բնիկ տարրերն ընդդէմ օտար մրցման։ Բայց քաղաքակրթութեան բոլոր առաւելութիւնները Նոպէլ եղբարք իրենց կողմն ունեցան։ Այսօր Եւրոպա եւ Ամերիկա սքանչացմամբ կը նային Պաքուի նաւթային արտադրութեան, որ աւելնալով ու բարւոքելով Նոպէլ եղբարց ճարտարութեամբ, ո՛չ միայն լուսոյ կը բաւէ Ռուսիոյ ներքին պէտքից, այլ օտար հրապարակներէն եւս հետզհետէ կը վանէ ամերիկեան քարիւղները։

Նիւ-Եօրք Հէրըլտ, իւր մէկ վերջին թուով, հետեւեալը կը գրէ Նոպէլ եղբարց յաջողութեան վրայ.

«Նոպէլ եղբարք Թագաւորներն են Ռուսիոյ նաւթային ճարտարութեան։ Անոնք յեղափոխեցին Պաքուի նաւթային գործն, եւ կասպեան քարիւղն ահարկու մրցակից մը հանդիսացուցին մեր ամերիկեան արտադրութեան դէմ։ Նոպէլեան ընտանիքը Շուէտացի է, եւ նշանաւոր եղած է։ Անոնց հայրն հնարեց ծովատորմ մը, զոր Ռուսիոյ վաճառեց մեծ գումարի մը փոխարէն։ Իւր որդի Ալֆրէտ, փորձ քիմիագէտ, համբաւաւոր է իբրեւ հնարողն ուժանակի։ Իւր միւս երկու որդիք, Լուտվիկ եւ Ալպէրդ, ստեղծեցին Պաքուի նաւթային ճարտարութիւնն իւր այժմեան ընդարձակեալ ձեւով։ Տասն եւ մէկ տարի յառաջ երբ Պաքու գնացին, քաղաքն եւ իւր գտարանք հազիւ ծանօթ էին։ Եւ ահա՛ թէ ինչ ըրին Նոպէլք՝ զՊաքու եւ զիւր քարիւղ համբաւաւոր հանդիսացնելու համար։—

«Նաւթն յանժամ եղնաքարշ սայլերով գտարանները կը փոխադրուէր հորերէն, որք քաղաքէն 12 մղոն հեռի են։ Նոպէլք աշխեցուցին տեղացի գործարանատէրերը՝ շինելով խողովակներու գիծ մը, եւ այսօր կայ 60 մղոն երկայնութեամբ խողովակեայ գիծ մը, որ ամեն օր երկու միլիոն կալոն բնական նաւթ կը բերէ Պաքու։ Նոպէլներու երկրորդ բարենորոգումն եղաւ՝ պեղման լաւագոյն մեթոտ մը, որով հորերէն արտադրեալ նաւթին քանակը կրկնապատկեցաւ։ Անոնց երրորդ բարենորոգումն եղաւ՝ Կասպից ծովուն վրայ շտեմարանաձեւ շոգենաւերու շինութիւնն, որոց մէջ ամբարուելով, զտեալ քարիւղը մեծ քանակութեամբ կը տարուի Վոլկա գետէն վեր, փոխանակ տակառներով փոխադրման նախկին բազմածախս եւ խնդգ դրութեան, որով կը վարէին Հայ նաւթագործք։ Այժմ ի Պաքու քարիւղը շարունակ ջրհանով կը փոխադրուի Նոպէլ եղբարց շոգենաւերուն շտեմարանաց մէջ, որք 200,000 կալոն կը պարունակեն, եւ այս գործողութիւն կ'աւարտի չորս ու ժամու մէջ միայն։ Նոպէլք նաեւ միջոց գտան քարիւղն աժան փոխադրելու Եւրոպիոյ ամեն կողմն։ Իրենց շոգենաւք, Վոլկա գետոյն մէջ կեցած, քարիւղը ջրհանով կը փոխադրեն երկաթուղւոյ շտեմարանաձեւ կառքերու մէջ, որոց ամեն մէկը 10 տակառաչափ քարիւղ կ'առնու։ Նոպէլք, հետեւապէս, կը բանեցնեն ո՛չ միայն քարիւղի յատուկ շոգենաւեր, այլ նաեւ քարիւղի յատուկ վաթոաւն կառախմբեր, որք շարունակ կ'երթեւեկեն ամեն կողմ։ Ամեն կառախումբ 25 կառք կը պարունակէ, այսինքն՝ 250 տակառաչափ քարիւղ կը փոխադրէ։

«Անոնց հինգերորդ բարենորոգումն եւս զարմանալի նորութիւն մ'էր։ Ձմեռան ամսոց մէջ, Վոլկա սառելուն, կարելի չէ Պաքուէ քարիւղ փոխադրել Ռուսիա։ Եւ ձմեռն ամեն ժամանակէ աւելի պէտք է քարիւղ։ Ուստի, Նոպէլք Ռուսիոյ շատ մը կողմերը շինեցին 26 մեծ մթերանոցներ, այնչափ ընդարձակ որ կրնան պարունակել ամբողջ տարի մը Ռուսիոյ պէտք եղած քարիւղն։ Ամրան մէջ, այս մթերանոցք կը լեցուին քարիւղով, որ ձմեռը սայլերով կը փոխադրուի ամեն կողմ։ Նոպէլներուն քարիւղը մեծաքանակ կը վաճառուի Գերմանիոյ մէջ, եւ Ռուսիոյ մէջ տարին 54,000,000 կալոն կը ծախուի։

«Աւասիկ օրինակ մ'եւս, ցոյց տալու թէ իրենց մեծ գործառնութեան մէջ ի՛նչպիսի կանոնաւոր մեթոտ մը մուծած են այս մարդիկ։— Իրենց գրասենեկին մէջ, ի Բեդերսպուրկ, ունին ընդարձակ քարտէս ռուս Տէրութեան։ Գրագիրներէ միոյն գործն է քարտէսին վրայ փոքրիկ դրօշակներով նշանակել Ընկերութեան քարիւղի կառախմբոց դիրքն, ըստ հեռագրական տեղեկութեանց զորս կ'ստանայ շարունակ։ Ընկերութեան Տնօրէնք, հետեւապէս, կարող են քարտէսին վրայ ակնարկ մը նետելով գիտնալ անմիջապէս իրենց 60 կառախմբերէն իւրաքանչիւրին գտնուած ճիշդ դիրքը։»

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԶՕՐԱԺՈՂՈՎՆ Ի ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԽՆԴԻՐ

Վերջին հեռագիրք քանի մը կարեւոր լուրեր բերին։

Գերմանիա, որ չի դադրիր ամբաստանելէ զՖրանսա իբրեւ խռովիչ խաղաղութեան, կ'ընէ երկիւղալի ձեռնարկ մը, զոր Պուլանժէ զօրավար չէր փորձած դեռ։ 72,000 պահեստի զօրք զինուց ներքեւ կը կոչէ՝ բազմահարուածեան [illegible] նոնք վարժեցնելու պատրուակաւ։ Պէտք է գիտնալ թէ գործօն կամ մնայուն բանակն արդէն վարժութիւն կ'ընէր նոր զէնքով։ Եւ որ առաջ պահեստներուն եւս այսպիսի վարժութիւն մ'ընել տալ կ'ենթադրէ թէ Գերմանիա կը մտաբերէ մօտալուտ պատերազմ մը։ Ֆրանսա, իւր բծախնդիր դրացւոյն դժգոհութեան առիթ չտալու համար, մէկ ամբողջ զօրաբանակ մ'իսկ մէկ անգամէն զէնքի տակ առնելէ կը զգուշանար, մինչ Վիլհէլմ Կայսեր մէկ խօսքով, իբր երկուք ու կէս զօրաբանակ մէկ անգամէն զէնքի տակ կ'առնուին։ Իրաւամբ կ'ըսէր Պ. տը Պլովից թէ «Եւրոպա սովոր է ամեն բան ներել Պիզմարք Իշխանին»։

Անգլիոյ Խորհրդարանը բացուեցաւ, եւ կ'երեւի թէ Պ. Կոշըն դարձեալ չկըրցաւ աթոռ մ'ունենալ. զի, ելմտական նախարար անուանելուն հակառակ, Լիվրբուլի ընտրական շրջանակին մէջ յաղթուեցաւ Կլատսդոնեանէ մը։ Սալզպըրիի դահլճին դժբախտութիւնք արդարեւ զարմանալի են։ Դեկտ. ամսոյ մէջ, փայլուն վիճակ մը ունենալ կը կարծուէր։ Իւր ամենէն կորովալից անդամ, Լորտ Չըրչիլ, ի Տարդֆորդ կը պարզէր ազատական եւ յառաջդիմական ծրագիր մը։ Կ'ենթադրուէր թէ պահպանողական կուսակցութիւնն ազատական գաղափարներով նոր ոյժ եւ կեանք պիտի առնուր։ Բայց ահա՛ Լորտ Չըրչիլ կը հրաժարի, եւ հարուածն ա՛յնչափ բուռն կը լինի պահպանողական Նախարարութեան, որ սա հազիւ երեք շաբաթէն կարող կը լինի փակել երիտասարդ Նախարարին թողած բացը։ Պահպանողականներէն ո՛չ ոք արժանի կը համարուի ելմտական նախարարի պաշտօնին, եւ ազատական կուսակցութենէն փոխ կ'առնուի Պ. Կոշըն։ Բայց ահա՛ Լիվրբուլի ընտրողք կը մերժեն զՊ. Կոշըն։ Անգլին, Լորտ Իտտըսլէ, նախ Լորտ Չըրչիլի եւ ապա Լորտ Սալզպըրիի կոշտութեան զոհ գացած, վշտահար հոգին կ'աւանդէ Նախարարապետին նախասենեկին մէջ,—ողբերգական տեսարան, որ ի խոր կը խոցէ համայն անգլ. ժողովրդեան սիրտն, որ կը սիրէր զԼորտ Իտտըսլէ ո՛չ միայն իբրեւ պահպանողական լրջախոհ եւ փորձառու նախարար, այլ մանաւանդ իբրեւ պատուական մարդ, հմուտ ելմտագէտ ու տնտեսագէտ եւ նրբաճաշակ գրագէտ։ Այս համակրալից զգացմանց հակահարուածն կ'ենթարկի Լորտ Սալզպըրի, որ ինքն եւս սրտին ցաւէն անկողնոյ կը ծառայէ քանի մը օրեր։

Պահպանողական Նախարարութիւնն ուրեմն խորհրդարանական նոր նստաշրջանին կը ներկայանայ տկարացած թէ՛ նիւթապէս եւ թէ բարոյապէս։ Նախարարութեան խախուտ դիրք նոր հարուած մ'եւս տալու համար, Լորտ Չըրչիլ նամակ մը կը հրատարակէ լրագրաց մէջ, պախարակելով Լորտ Սալզպըրիի արեւելեան «արկածախնդիր» աշխարհաւարութիւնն, եւ խորհուրդ տալով Անգլիոյ որ «[illegible] Եւրոպիոյ ցամաքին վերաբերող կռիւներէն»։

Ցարդ Ազատականք, կամ լաւ եւս Արմատականք, կը գործածէին այս լեզուն Անգլիոյ արեւելեան աշխարհաւարութեան վրայ։ Հիմա Պահպանողականաց մէկ եռանդուն եւ գործօն մասն եւս այդ վարդապետութեան յարած լինել կը թուի։ Նշանակելի պարագայ մ'է որ Լորտ Կրանվիլ քննադատեր է Լորտ Սալզպըրիի արեւելեան աշխարհաւարութիւնն։ Յայտնի է թէ վերջերս Ազատականք եւ Պահպանողականք համանման քաղաքականութիւն մը կը հետեւէին պուլկարական խնդրոյն մէջ։ Իսկ այժմ կ'երեւի թէ այս քաղաքական համերաշխութիւն վերջ գտած է։ Ասոնք անգոհացուցիչ նշաններ են Անգլիոյ քաղաքական յաջողութեան համար։ Լորտ Սալզպըրի ինքն ո՛րչափ եւս կորովալից աշխարհաւարութեան մը կողմն լինի, թէ՛ Ազատականաց եւ թէ իւր իսկ կուսակցաց մէկ ազդեցիկ մասին հակառակ կարծիքներն անշուշտ պիտի ներգործեն իւր վրայ, եւ աւելի պիտի տկարացնեն կամ չէզոքացնեն իւր արեւելեան աշխարհաւարութիւն։

Լորտ Չըրչիլի վարդապետութիւնը սա է. «Ամփոփենք մեր ոյժեր։ Զմիջամտենք ուրիշ ազգաց գործերուն, որք ուղղապէս չեն վնասեր մեզ։ Զեղչենք Կառավարութեան ծախքերն, եւ թեթեւցնենք տուրքերն, որք շատ ծանրացած են տնտեսական անձկութենէ տառապող ժողովրդային դասուց վրայ։» Այս բանաձեւ կը պարունակէ Լորտ Չըրչիլի հրաժարման ամեն պատճառներն, որք էին թէ՛ տնտեսական ու ելմտական եւ թէ քաղաքական։ Յիշելով թէ ա՛յդ է նաեւ Ազատականաց պաշտօնական վարդապետութիւնը, կ'երեւի թէ Անգլիա եւս քան զեւս կը հեռանայ Բիքընսֆիլտեան քաղաքականութենէն, եւս քան զեւս կը միտի առանձնանալ իւր կղզիացեալ դիրք մէջ։ Անգլիոյ նիւթական շահերը թերեւս անմիջապէս օգտին այս փոփոխակայ ուղղութենէ. բայց Մեծին Բրիտանիոյ ազդեցութիւնն արեւելեան գործոց մէջ անշուշտ պիտի վնասուի Լորտ Չըրչիլի ընդգրկած արմատական վարդապետութիւններէն։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊՐՈՒՍԻԱ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ. Տր. Վինտհորսդ, մեծագոյն հակառակորդն Պիզմարք Իշխանին, պետն կաթոլիկ կուսակցութեան գերման Երեսփոխանութեան, իւր յայտագրով առ կաթոլիկ ընտրողս համայն Գերմանիոյ, կ'ըսէ. «Շնորհակալ ենք Պրուսիոյ կաթոլիկ Եկեղեցւոյն Պրուսիոյ կառավարութեան կողմէ եղած զիջումներուն համար։ Բայց հակահռոմէական մարտը դեռ չէ վերջացած։ Գերմանիոյ կայսրութեան օրէնքներն որք կը շլատեն Եկեղեցւոյ գործողութիւնն եւ ամենազօր Պետութեան ձեռքը [illegible] կրօնական միաբանութեանց բարերար գործողութիւնը չէզոքացած է, եւ միլիոնաւոր հպատակաց սահմանադրական իրաւունքներն ոտնակոխ եղած։ Եթէ չենք ուզեր մեր զմեզ խաբել՝ չենք կրնար քաղաքական պայքարներէն անջատել Եկեղեցւոյ պահանջումներն։ Ուստի, յառաջիկային եւս պիտի պնդենք այդ պահանջմանց վրայ, մինչեւ որ կատարեալ գոհացում ստանանք։

«Պահանջել եկեղեցային ազատութիւն կ'ենթադրէ բնականապէս պահանջել քաղաքային ազատութիւն։ Գերման ժողովուրդը ծանրապէս վնասուած է կալուծեցեալ ազատական դրութեան ներքեւ. բայց, իւր ստուար մեծամասնութեամբ, բնաւ համամիտ չէ բացարձակ միապետական կառավարութեան։ Կեդրոնական (կամ կաթոլիկ) կուսակցութիւնն ըստ առաջնոյն ազդուապէս պիտի մաքառի ազգին սահմանադրական իրաւունքները նուազեցնելու ամեն փորձի դէմ։»

—Հանգուցեալ ՐՕԼ ՊԷՐ ձեռագիր գործ մը թողեր է Աննամի եւ Թոնքինի վրայ։ Գիտական երկ մ'է այս, որ կը խօսի հնդկաչինեան թերակղզւոյ զանազան ժողովրդոց ցեղագրական յարակցութեան, սովորութեանց, կրօնային արարողութեանց եւ պատմութեան վրայ։

—ՍՊԱՆԻՈՅ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱՅԻ միջեւ Դաշնակցութեան մը խօսք կ'ընեն Մատրիտի լրագիրք ոմանք։

—ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆՔ ԵՒ ՊԱՊԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ. Նիւ Եորքի մէջ ծագած դէպք մը բոլոր Եւրոպիոյ մէջ ուշադրութիւն կը գրաւէ։ Պ. Հէնրի Ճորճ ընկերվարական հեղինակ մ'է, որ իւր գրքերով կը ջատագովէ հողատիրութեան վրայ գաղափարներ զորս տնտեսագիտաց հին դպրոցը կը պախարակէ, իբրեւ հակառակ կալուածատիրութեան այժմեան դրութեան։ Պ. Հ. Ճորճ նոյն գաղափարները կը պաշտպանէ իռլանտական խնդրոյն, պահանջելով որ հողը բաժնուի հողագործաց։ Հայր Մաք Կլին, կաթոլիկ երէցն Նիւ Եորքի Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյն, որ մեծ համբաւ կը վայելէ իբրեւ քաջ ատենաբան, ջատագովեց Պ. Հ. Ճորճի գաղափարներն, հակառակ ամերիկացի կաթոլիկ բարձրաստիճան եկեղեցականներու։ Այս վիճաբանութիւն ամենէն սաստիկ եղաւ մանաւանդ Նիւ Եորքի Նոր Քաղաքապետին ընտրութեան առթիւ, յորում ընտրելի էր Պ. Հ. Ճորճ, որ թէպէտ չընտրեցաւ, բայց 70,000ի չափ քուէներ ստացաւ, գլխաւորապէս գործաւոր դասերէն։ Հայր Մաք Կլինի եւ իւր եկեղեցական մեծաւորաց միջեւ ծագած վիճաբանութիւնը բնականապէս Վատիկանի ուշադրութիւնը գրաւեց, եւ թէպէտ անգլիացի կաթոլիկութեան նշանաւոր մէկ պետը, կարդինալ Մաննինկ, առաւելապէս Հայր Մաք Կլինի կողմը բռնած էր, Փրոփականտայի վարչութիւնն եկեղեցային պաշտօնավարութենէ դադրեցուց [illegible] գալ ի Հռոմ եւ արդարացնել զինք Փրոփականտային առջեւ։ Իւր ծուխը շատ ցաւեցան. պաշտօնանկ երէցն հիւանդ ինկաւ սրտայուզութենէն, այլ վերջապէս որոշեց երթալ ի Վատիկան ինքզինք պաշտպանելու։ Կը մնայ տեսնել թէ պապական իշխանութիւնը, մտիկ ընելէ յետոյ զՀայր Մաք Կլին, ի՛նչ վճիռ պիտի տայ ... նոր ժամանակաց ծնունդ եղող ընկերվարական վարդապետութեանց վրայ, եւ ի մասնաւորի Ամերիկայի «Աշխատութեան Ասպետաց» գործաւորական մեծ կազմակերպութեան վրայ, եւ Իռլանտայի «Հողային Դաշնակցութեան» վրայ։

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱՇԱՐԺ ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՊՈՐԴՈՒԿԱԼ. Ո՛չ միայն Անգլիոյ այլ նաեւ Եւրոպիոյ ամեն մայրաքաղաքաց մէջ հետաքրքրութեամբ կը կարդացուին «Հանգուցեալ Պ. Կրիվիլի Օրագրութիւնք»։ Այս մարդ Անգլիոյ պետական բարձր խորհրդոյն քարտուղարն էր, եւ այն հանգամանքով ներկայ էր Նախարարական խորհրդոց, ինչպէս նաեւ պալատան ամեն ներքին անցուդարձերէն կատարեալ տեղեկութիւն ունէր։ Իւր պարապոյ միջոցներուն ի գիր կ'առնուր այնպիսի մանր ու խորհրդաւոր դէպքեր որք լրագրերու եւ պատմական գրքերու մէջ չեն երեւիր սովորաբար։ Իւր երրորդ եւ վերջին հատորին մէկ

—)(20)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՎԵՐՆ

ՀԻՆԳ ՇԱԲԱԹ ՕԴԱՊԱՐԿՈՎ

ԵՐԿՐԱԽՈՅԶԱԿԱՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՐԵՔ ԱՆԳԼԻԱՑԻՈՑ Յ'ԱՓՐԻԿԷ

ՓՈԽԵԱԼ Ի ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԷՆ

ԳԼՈՒԽ ԺԳ.

Ճոյէ խոկոյն սահեցաւ իջաւ ծառին վրայ, եւ խարիսխն զգուշութեամբ անդէն։ Տօքթորն իւր փողակը վառ պահեց, որպէս զի օդապարիկին վերելական ուժը բոլորովին չնուազի եւ զայն օդին մէջ բռնէ։ Հովը գրեթէ յանկարծ դադրեր էր։

«Այժմ, ըսաւ Ֆէրկիւսըն, երկու հրացան առ, բարեկա՛մ Տիք, մին քեզ համար, միւսը Ճոյէի համար, եւ ջանացէք երկուքդ ալ յամոյրի քանի մը գեղեցիկ չերտ բերել մեր իրիկուան ճաշին համար։

—Որսի՛ պիտի ելնենք,» գոչեց Քէննէտի։

Եւ վար իջաւ նաւակէն։ Ճոյէ, ոստէ յոստ գլորելով գետինն իջեր, հոն կ'սպասէր, իւր անդամները ձգտելով։ Տօքթորը, թեթեւնալով իւր ընկերաց ծանրութենէն, բոլորովին մարեց իւր ջեռուցիչ փողակը։

«Զթռչի՛ք, տէ՛ր իմ, գոչեց Ճոյէ։

—Մի՛ վախնար, տղա՛ս, նաւակին ամուր բռնուած է։ Ծանօթութիւններս կարգի պիտի դնեմ։ Յաջող որս կը մաղթեմ ձեզ, բայց խոհեմութեամբ վարուեցէք։ Ես ալ նաւակիս մէջէն կը դիտեմ երկիրն, եւ եթէ ամենափոքր կասկածելի բան մը նշմարեմ, կարբինս կը պարպեմ, եւ խոկոյն տուն կը վերադառնամ։»

ԳԼՈՒԽ ԺԴ.

Խիժենեաց անտառը.—Կապոյտ յամոյր։—Վերադարձի նշան.—Անակնկալ յարձակում.—Քանիէմէ։—Բացօթեայ գիշեր մը։—Մապունկուրու։—Ժամանում ի Քազէը։

Երկիր չոր, անջրդի, կաւոտ հողէ մը կազմուած, որ տաքէն կը հերձոտէր, բոլորովին անապատ կը թուէր։ Տեղ տեղ կարաւանաց հետք, մարդոց եւ կենդանեաց սպիտակ ոսկրներ կը տեսնուէին կէս մաշած եւ նոյն փոշիին մէջ իրարու հետ խառնուած։

Կէս ժամու չափ քալելէ յետոյ, Տիք եւ Ճոյէ խիժենեաց անտառ մը մտան, աչքերնին չորս կողմ, եւ մատներնին հրացանին ձգանին վրայ։ Յայտնի չէր թէ որո՛ւ հետ գործ պիտի ունենային։ Առանց կարբինատոր լինելու, Ճոյէ ճարտարութեամբ կը գործածէր հրացանը։

«Ո՛րչափ օգտակար է քալելը, պարո՛ն Տիք, եւ սակայն այս հողին վրայ քալելն հեշտ չէ» ըսաւ Ճոյէ՝ ոտքը գետնին վրայ ցանուած գաւարզի բեկորներուն զարնելով։

Քէննէտի նշան ըրաւ ընկերին որ լռէ եւ կանգ առնու։ Հետերնին շուն չունէին, եւ որչափ թեթեւաշարժ եւ ճարպիկ լինէր Ճոյէ, չէր կրնար բարակի մը քիթն ունենալ։

Հեղեղատի մը մէջ, ուր տակաւին քիչ մը ջրակոյտ կը տեսնուէր, տասնի չափ յամոյրք իրենց ծարաւը կ'անցունէին։ Այդ սիրուն կենդանիք, վտանգի մը հոտն առնելով, անհանգիստ կ'երեւէին. մէն մի ումպէ յետոյ՝ իրենց գեղեցիկ գլուխը վեր անելով՝ որսորդաց կողմէն եկած օդը կը հոտոտէին իրենց ռունգերով։

Քէննէտի, քանի մը թուփերու բոլէն դառնալով, մինչ Ճոյէ անշարժ կը կենար, հրացանի հասողութեան չափ յառաջացաւ եւ կրակեց։ Յամոյրներն աներեւոյթ եղան ակնթարթի մէջ. միայն արու յամոյր մը՝ ուսէն զարնուելով՝ ընկաւ շանթահար։ Քէննէտի իւր որսին վրայ վազեց։

Պատուական յամոյր մ'էր գորշ կապոյտ մորթով, եւ ձեան պէս սպիտակ փորով ու ոտքերով։

«Գեղեցի՛կ հարուած, գոչեց որսորդն։ Հազուագիւտ տեսակէ յամոյր մ'է, եւ կը յուսամ որ մորթն յարդարելով կրնամ պահել։

—Կը կարծէ՞ք, պարո՛ն Տիք։

—Անշուշտ, տես ասոր գեղեցկութիւնը։

—Բայց տօքթոր Ֆէրկիւսըն չընդունիր այդպիսի բեռ մը յաւելուած։

—Իրաւունք ունիս, Ճոյէ՛։ Եւ սակայն ցաւալի է ամբողջովին ասոր թողուլ այսպիսի գեղեցիկ կենդանի մը։

—Ամբողջովի՛ն, ո՛չ, պարոն Տիք։ Գոնէ սննդարար մասերը կ'առնունք, եւ եթէ թոյլ կուտաք, Լոնտրայի մսագործաց պատուաւոր գործակալէն ոչ նուազ ճարտարութեամբ կը կատարեմ զայդ գործ։

—Կատարեցէք, բարեկա՛մ։ Գիտես սակայն թէ ես, իբրեւ որսորդ, նոյնչափ յաջողակ եմ կենդանի մը մորթելու գործին մէջ, որչափ զարնելու։

—Տարակոյս չունիմ, պարո՛ն Տիք։ Ուրեմն կրնաք վառարան մը կազմել երեք քարերէ. չոր փայտը եւ խռիւք չեն պակսիր աստ։ Եւ ալ քանի մը վայրկենի մէջ կրնամ օգտուիլ ձեր վառած կրակէն։

—Երկար գործ մը չէ, ըսաւ Քէննէտի։

Եւ խոկոյն ձեռնարկեց իւր վառարանին շինութեան, որ քանի մը վայրկեան յետոյ բոցեր արձակել սկսաւ։

Ճոյէ տասներկուքի չափ կողիկ հաներ էր յամոյրին մարմնէն, ինչպէս նաեւ կենդանին ամենէն կակուղ միսերն, որք՝ շատ չանցած՝ համեղ խորովածներու փոխարկեցան։

«Ահաւասիկ պատուական կերակուր մը, որ մեծ հաճոյք պիտի պատճառէ մեր բարեկամ Սամուէլի, ըսաւ որսորդը։

—Գիտէ՞ք ինչ կը մտածեմ, պարո՛ն Տիք։

—Խորովածներդ անշուշտ։

—Ամենեւին ո՛չ։ Կը մտածեմ թէ ինչ պիտի ընենք եթէ չկրնանք գտնել օդապարիկը։

—Զարմանալի մտածութիւն։ Կ'ուզես որ տօքթորը մեզ աստ թողու եւ մեկնի՞։

—Ո՛չ, բայց եթէ խարիսխը լքի կամ ելնէ կառանէն,

—Անհնարին է։ Բայց եթէ պատահի իսկ, Սամուէլ դիւրաւ կրնայ վար իջնել իւր օդապարիկին հետ։ Բաւական ճարտարութեամբ կը կառավարէ զայն։

—Բայց եթէ հովն յափշտակէ տանի զայն, եթէ չկրնայ վերադառնալ մեր կողմ։

—Օ՜ն, Ճոյէ, վերջ տուր այդ ենթադրութեանց, հաճելի բաներ չեն։

—Ա՜հ, պարոն, ինչ որ կը պատահի այս աշխարհի մէջ, բնական է, կրնայ պատահիլ. ուստի ամեն բան նախատեսել պէտք է....»

Նոյն միջոցին հրազէնի պայթիւն մը հնչեց օդին մէջ։

«Հէ՜, ըրաւ Ճոյէ։

—Իմ կարբինս է, կը ճանչեմ նորա բոմբիւնը։

—Նշան մ'է։

—Վտանգ մը կայ մեզ համար։

—Թերեւս իրեն համար, պատասխանեց Ճոյէ։

—Զուե՛նք։»

Խոկոյն ժողվեցին իրենց որսին արդիւնքն եւ ետ դարձան նոյն ճանբաներէն, որոց վրայ Քէննէտի նշան դրած էր կոտրտած ոստերով։ Թաւուտին հոծութիւնը թոյլ չէր տար նոցա տեսնել օդապարիկն, յորմէ շատ հեռի չէին կրնար լինել։

Երկրորդ բոմբիւն մը լսուեցաւ։

«Շտապողական է, ըսաւ Ճոյէ։

—Ահաւասիկ երրորդ մ'ալ։

—Անձնական պաշտպանութեան երեւոյթ ունի։

—Աճապարե՛նք։»

Եւ սկսան վազել։ Անտառին եզրը հասնելով տեսան նախ օդապարիկն իւր տեղն, եւ տօքթորը նաւակին մէջ։

«Ի՞նչ կայ ուրեմն, հարցուց Քէննէտի։

—Աստուա՜ծ մեծ, գոչեց Ճոյէ։

—Ի՞նչ տեսար։

—Նա կողմը նայէ, խումբ մը սեւամորթք կը պաշարեն օդապարիկը։»

Արդարեւ, երկու մղոն հեռի, երսունի չափ մարդիկ, մոլաթզենիի մը տակ խառնեալ, կը ցատկռտէին, կ'ոռնային եւ անհեթեթ շարժումներ կ'ընէին։ Ոմանք ալ, ծառին ամենաբարձր ոստերուն վրայ կ'ելնէին։ Վտանգն անհրաժեշտ կը թուէր։

«Աստուա՜ծ իմ, ի՞նչ պիտի լինի տէրս, գոչեց Ճոյէ։

—Օ՜ն, Ճոյէ, պաղ արիւն եւ լաւ հայեացք։ Այդ սեւ երեսներուն չորսին կեանքը մեր ձեռքին մէջն է։ Օ՜ն յառաջ։»

Խոկոյն վազելով յառաջացան մղոն մը չափ. նոյն միջոցին հրացանի նոր հարուած մ'ալ արձակեցաւ նաւակէն, եւ յաղթանդամ սեւամորթ մը զարնուեցաւ, որ օդապարիկին խարսխապարանն ի վեր կ'ելնէր։

Անկենդան մարմին մը վար գլորեցաւ ոստէ յոստ, եւ կախուած մնաց գետնէն քսանի չափ ոտք բարձր։ Երկու թեւերն ու երկու ոտները կը տատանէին օդին մէջ։

«Հէ՜, ըրաւ Ճոյէ կանգ առնլով, այդ կենդանին ո՞ր կողմէ կառչած է ծառին։

—Ի՞նչ փոյթ, պատասխանեց Քէննէտի, վազե՛նք, վազե՛նք։

(Շարունակելի)

յայտնութիւնն ընդհանուր ուշադրութիւն կը գրաւէ այս պատճառաւ ։ Խրիմու պատերազմին վերաբերող միջադէպերն արձանագրելով, Պ. Կրիվիլ կ'ըսէ. «Ամէն ոք գիտէ թէ մեք ամէն կողմ դիմեցինք դաշնակիցներ եւ մինչեւ իսկ վարձկան զօրքեր գտնելու համար ընդդէմ Ռուսիոյ ։ Բայց ամէն մարդ չի գիտեր թէ մեր կառավարութիւն թախանձեց Բորդուկալի կառավարութեան մեզ հետ միանալու, եւ զօրաբանակ մը ղրկելու ի Խրիմ ։ Լիսպոնայի կառավարութեան մերժողական պատասխանին վրայ, նախարարք համոզեցին զՎիքդորիա Թագուհին անձնական կոչում մ'ընելու առ Լուսատիօ, որպէս զի Բորդուկալի կառավարութիւնը միանայ մեզ հետ ։ Բայց Լուսատիօ յայտնեց Թագուհւոյն ինչպէս յառաջագոյն յայտնած էր Նորա Նախարարաց, թէ Բորդուկալ վէճ չունի Ռուսիոյ հետ, եւ շահ մը չի կրնար ակնկալել պատերազմէն, եւ թէ, ընդհակառակն, Բորդուկալ պարտականութիւններ ունէր Ռուսիոյ Կայսեր, եւ հետեւապէս, չէր կրնար մասնակցիլ Ռուսիոյ դէմ մղուող պատերազմի մը ։ Շատ արտասովոր գործ մ'էր այս, եւ ամէն սովորութեան ու պատշաճութեան հակառակ էր ստիպել զԹագուհին անձամբ միջամտելու այս տեսակ ձեռնարկութեան մը ։»

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Պատրիարք Հայրն երէկ առաւօտ հանդիսաւոր Պատարագ մատոյց ի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին Բերայի ։ Ն. Ամենապատուութիւն չաբաթ իրիկուն Մեծ. Կիւմիւշկերտան եղբարց տունն հիւրընկալուեցաւ, և երէկ միջօրէի ճաշն բրաւ Քաղաքական Ժողովոյ ատենապետ Վսեմ. Նուրեան էֆէնտիի տունը ։

ՍԱՐՐԸԵԱՆ ԵՒ ՆԱԹԱՆԵԱՆ

Միացեալ Ընկերութեանց գաւառային ընդհ. տեսուչ Սարրեան Մկրտիչ էֆէնտիին ձերբակալուելով ի Կարին տարուիլն և փոխ-տեսուչ Մարկոս Նաթանեան էֆէնտիին ի Բաղէշ բանտարկումը ծանուցած ենք ։

Ըստ մեր տեղեկութեանց, Սարրըեան և Նաթանեան էֆ.ները ձերբակալուեր են իրենց անձին վերաբերեալ թիւրիմացութեամբ, իբր թէ մաս կամ մասնակցութիւն ունեցած լինին գրգռիչ հրատարակութեանց մէջ ։ Այս մասին նոցա բոլոր անձնական թուղթերը գրաւուելով, կնքուեր, և Կարին ու Բաղէշ տարուեր են, ուր պիտի բացուին եւ քննուին ։ Անոնք որ մօտէն կը ճանչնեն [illegible] են անոնց ուղիղ և զգուշաւոր ընթացքին վրայ, որ տարակոյս չունին թէ բացուած քննութենէն անմեղ պիտի ելնեն բոլորովին ։ Կարնոյ և Բաղէշի Առաջնորդարաններէն այս նկատմամբ բան չէ հաղորդուած ։

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԱՅ ՊԱՐՏՔՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ

Կը լսենք թէ վերջին օրերս քանի մը գաւառներէ եւս հաշիւներ և գումարներ եկեր են ի հաշիւ Երուսաղէմի Պարտուց հաւաքեալ տրոց, ըստ հրահանգի Եկմտական Նախարարութեան ։

Կ'երեւի թէ, շատ մը գաւառներու մէջ, ի հաշիւ 1302 եւ 1301 տարւոց հաւաքեալ զինուորական տուրքերն ըստ սովորութեան անցուեր են նախկին տարւոց անվճար մնացեալ պարտքին, այն խորհրդով թէ Երուսաղէմի բաժինը վար դրուի ուղղակի 1301ի հաշուոյն լինելիք հաւաքումներէն ։ Միայն քանի մը գաւառներու մէջ, շնորհիւ աչալրջութեան ազգային իշխանութեանց, կարելի եղեր է 1301 և 1302 տարւոց մէջ եղած ամէն հաւաքումէ հանել բաժինն Երուսաղէմի ։ Կ'երեւի թէ Եկմտական Նախարարութեան հետեւելիք ընթացքը պիտի լինի ընդհանրացնել զայս վերջին գրութիւն, 1301 և 1302 տարւոց մէջ հաւաքեալ զինուորական տուրքէն ամենուրեք որոշելով Երուսաղէմի բաժինն ։

ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ ԱԶԳ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ

Ազգ. Ընկերութեանց վրայ Նոր Կանոնագիրն, որոյ Խառն Ժողովէն վաւերացումը ծանուցեր էինք մեր շաբաթաւոր թերթով, բաւական ընդարձակ և մանրամասն է, և ի հրատարակութիւն կը տրուի ի մօտոյ ։ Նպատակն է՝ ճշդել և որոշել ազգ. ընկերութեանց յարաբերութիւնքն ազգ. իշխանութեանց հետ, կեդրոնային թէ գաւառային ։ Միտումն է՝ աւելցնել ազգ. իշխանութեան հսկողութիւնն ազգ. ընկերութեանց վրայ ։ Սոյն կանոնագիր ծագում առած է Քաղաքական Ժողովոյ Դիւանին և Միաց. Ընկերութեան Տնօրէն Խորհրդոյն միջեւ անցեալ տարի տեղի ունեցած բանակցութիւններէն ։ Այսուհետեւ մեծագոյն կանոնաւորութեամբ ու պարտաւորութեամբ Ընկերութիւնք իրենց կանոնագիրը, ծրագրերն ու հաշիւները պիտի մատուցանեն ազգ. իշխանութեան, որ պիտի քննէ և հսկէ թէ այս Ընկերութիւնք իրենց ծանուցեալ նպատակին կը գործածե՞ն ազգէն առնուած դրամն ։ Այս հսկողութեամբ ապագային մէջ անհնար պիտի լինին լուծեալ Ընկերութեանց ոմանց արարքն ու ընթացքն, որք ազգին տուած դրամն իւր նպատակին չգործածելով և անհատական շահերու ծառայեցնելով անհետ եղած են, առանց հաշիւ տալու մէկու ։ Կը հաստատուի թէ, Նոր կանոնը արգելք չպիտի յարուցանէ ազգ. մեծ ու փոքր Ընկերութեանց արդիւնաւոր գործունէութեան յարատեւութեանն ու զարգացմանն ։ Երեք ամիս պայմանաժամ կը տրուի Ընկերութեանց՝ համակերպելու նոր Կանոնագրոյն տրամադրութեանց ։

ՏՕՔԹ. ԱՆԴՐԱՆԻԿ Էֆ. ԹԻՐԶԵԱՆ, մասնագէտ կուրծքի եւ կոկորդի հիւանդութեանց, պիտի գտնուի ամէն օր Պաղչէ-գաբու Համիտիյէ ճառէքսի Թիւ 38 Չալըքեան Պօղոս էֆէնտիի դեղարանը, ժամ 5-7, իրեն դիմող հիւանդները դարմանելու համար, նոյնպէս ուրբաթ օրերն պիտի խնամէ անվարձ հիւանդները նոյն դեղարանի մէջ ։ 8—10

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱՆՇԱՆՔ, ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆՔ

Հանրօգուտ շինութեանց յանձնաժողովոյ անդամ անուանեցաւ Պետական Խորհրդոյ Ներքին Ճիւղի նախագահ Պէհիմ պէյ և նմա յաջորդեց Պետական Խորհրդոյ Դատական Ճիւղի անդամ Իզզէտտին պէյ ։

Պետական Խորհրդոյ անդամ անուանեցաւ Բարձր. Խայրէտտին փաշայի փեսայ Բէհրամ պէյ՝ որոյ Իւլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ այս առթիւ ։

—

Իւլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ կայս. Միլքիյէ վարժարանի տնօրէնի օգնական Րէֆաի էֆէնտիի ։

Միրըմիրանի աստիճան տրուեցաւ Մազկերտի նորընտիր կառավարիչ Ապտուլգատէր պէյի ։

Սանիյէ Միւթէմիզ աստիճան՝ Պաղտատի և Պրուսայի Եվգաֆի հաշուակալաց՝ Նուրի և Հասան Շէվգի էֆէնտիներու ։

—

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ Հանրային Պարտուց վարչութեան աւստրիական նախորդ պատուիրակ Պառոն Զուլինէքի ։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Կրէտէի նորընտիր կուսակալ Գօսթագի փաշայի ։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ [illegible] կրօն էֆէնտիի ։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Լոնտոնի պարսկական դեսպանատան խորհրդական Միրզա Միքայէլ Խանի ։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ նոյն դեսպանատան առաջին քարտուղար Միրզա Իսքէնտէր Խանի և երկրորդ քարտուղար Միրզա Մէհմէտ Ալի Խանի ։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ աւստրիական դեսպանատան խորհրդական Տը Հայտլէր ասպետին ։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ նոյն դեսպանատան պահակ շոգենաւու հրամանատար Տը Հան ասպետին ։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ մայրաքաղաքիս աւստրիական հիւանդանոցի նախորդ տնօրէն Ֆօքէլ Քօռ Վէյլապախի ։

Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ անգլիացի Աննա Տը Լուսինեան իշխանուհւոյն, որ Միտիլի կը բնակի ։

— —

ԱԶԱՐԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆ Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարք Գեր. Ազարեան Սրբազան շաբաթ առաւօտ կայս. պալատ երթալով Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւ ունեցաւ և այս առթիւ հետեւեալ բանախօսութիւնն արտասանեց .

«Նախ և առաջ սրտի անձին կը համարիմ, իբրեւ ստոյգ իմ հաւատարմութեան առ կայս. Վեհափառութեան Ձեր, անկեղծօրէն յայտնել իմ բարեմաղթութիւններս փառաց կենաց և բարօրութեան Ձերդ Վեհափառութեան և խոնարհաբար մատուցանել շնորհակալիքս կայսերական այն բարձր շնորհաց համար որով այս պաշտօնն ինձ յանձնուեցաւ ։ Երկրորդ՝ կը համարձակիմ յայտարարել Ձերդ Վեհափառութեան թէ ինձ նուիրական պարտք պիտի համարիմ իմ բոլոր կենացս մէջ ամեն կողմ ծանուցանել պատրիարքութեան յատուկ կրօնական հանգամանքովս՝ քրիստոնէից այն անդորր կեանքն և իրենց կրօնքը պաշտելու մէջ ունեցած այն ազատութիւնք զորս կը վայելեն Օսմանեան բոլոր երկրաց մէջ, շնորհիւ Ձերդ կայս. Վեհափառութեան առատաձեռն հովանւոյն ։

«Կը վերջացնեմ խօսքս յայտարարելով Ձեր Վեհափառութեան որ թէ՛ նուաստս և թէ բոլոր Հայ-Հռոմէական ժողովուրդն յաւէտ հաւատարիմ պիտի մնան այն հաւատարմութեան մէջ զոր տածած են միշտ առ Օսմանեան մեծազօր Գահն ։»

Վեհ. Սուլթանը պատասխանելով այս բանախօսութեան, Իւր գոհունակութիւնն յայտնեց և հրամայեց Ազարեան Սրբազանի Իւր կայս. բարեւներն հաղորդել Ս. Պապին ։ Ն. Վեհափառութիւն միանգամայն ծանոյց Ազարեան Սրբազանի որ Հռոմէ վերադարձին վերստին Իւր ներկայութեան պիտի ընդունի զինքն ։

Ցաւարտ սոյն ունկնդրութեան Հայ-Հռոմէական Հայոց Պատրիարքն Բ. Դուռն երթալով Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ներկայացաւ որ Ն. Սրբազնութեան յանձնեց Վեհ. Սուլթանի կողմէ Ս. Պապին եղած նուէրն եւ Ն. Վեհափառութեան ինքնագիր մէկ նամակն, նոյնպէս իւր մէկ գրութիւնն ուղղեալ առ արտաքին գործոց պաշտօնեային Վատիկանի և կարդինալաց ոմանց նուիրեալ պատուանշաններն ։

Երէկ մայրաքաղաքիս Հայ-Հռոմէականաց եկեղեցիներու մէջ Ազարեան Սրբազանի մէկ գիրն կարդացուեցաւ որով Վեհ. Սուլթանի կողմ իրեն յանձնուած պաշտօնն եւ իւր մայրաքաղաքէս մեկնիլը կը ծանուցանէր ։ Այս առթիւ եկեղեցեաց մէջ աղօթքներ կարդացուեցան փառաց կենաց եւ բարօրութեան Վեհ. Սուլթանի ։

Ազարեան Սրբազան նոյնը ծանուցած է նաեւ բոլոր գաւառական առաջնորդաց ։

Ն. Սրբազնութիւն այս չորեքշաբթի օր Պրինտիզիի ճամբով Հռոմ կուղեւորի ։

— —

ՊՈՒԼՂԱՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Լ. Հէրալտ իւր շաբաթ աւուր քաղաքական տեսութեան մէջ խօսելով պուլկարական գործոց վրայ, կը յայտնէ թէ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Տր. Վուլքովիչի և Պ. Զանքոֆի միջեւ կատարուած բանակցութիւնք մեծապէս բարեխօսած են այս վերջնոյն առաջարկները ։ Պուլկարիոյ ընդդիմադիր կուսակցութեան պետը չպնդեր այլ եւս որ Խնամակալութիւնն հրաժարի. ընդհակառակն ինք տրամադիր է նոյն այժմ մասնակցելու այդ Խնամակալութեան որոյ օրինաւոր մարմին մը լինելն յայտնապէս պաշտպանած է Տր. Վուլքովիչ ընդդէմ Պ. Զանքոֆի և առաջի Բարձր. Քեամիլ փաշայի ։

* *

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը նախընթաց օր վերստին իւր ներկայութեան կոչելով զՊ. Պ. Զանքոֆ և Վուլքովիչ, երկարօրէն խորհրդակցեցաւ անոնց հետ ։ Թուրքիէ կը կրէ թէ խնդիրը դիւրութեամբ լուծուելու ճամբուն մէջ մտած է և հաստատ կերպիւ կը յուսացուի թէ պուլկար պատուիրակները ժամանելուն պէս բանակցութիւնները բարւոք ելք մը պիտի ունենան ։

— —

ՍԸՐ Տ. ՈՒՈԼՖ

Անգլիական արտասովոր պատուիրակ Սըր Հէնրի Տրըմմօն Ուոլֆ [illegible]ցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Նախարարին և խորհրդական Տաւեան էֆէնտիի հետ ։ Անգլ. պատուիրակն, յետ քաղաքավարական ձեւակերպութեանց, ծանոյց թէ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալէն յետոյ, եգիպտական խնդրոյն վրայ բանակցութեանց պիտի սկսի խնդրոյն բարւոք լուծում մը տալու համար ։

Սըր Հ. Տ. Ուոլֆ մէկ քանի օրէն Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւը պիտի ունենայ եւ այս առթիւ Ն. Վեհափառութեան պիտի հաղորդէ Վեհ. Թագուհւոյ բարեկամական զգացումները ։ Բանակցութիւնք տեղի պիտի ունենան ի Բ. Դուռն ։

— —

ԱՍԻԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Հաստատուեցաւ այն տարակոյսն որ կը յայտնուէր Պ. Սիֆէլտէրի ձեռնարկութեան յաջողման մասին եւ այն հերքումը զոր կէս-պաշտօնական ձեւի մը տակ Լա Թիւրքի կուտար Թուրք լրագրաց այս մասին հրատարակած տեղեկութեանց ։

Արդարեւ, Վեհ. Սուլթանը կայսերական Իրատէով վերջնական կերպիւ մերժած է Պ. Սիֆէլտէրի ծրագիրն որ Նիկոմիդիոյ գծին մինչեւ Էնկիւրի երկարաձգումն եւ Էնկիւրիէն ի Տիարպեքիր երկաթուղւոյ մը շինութեան արտօնութիւնը կը խնդրէր ։ Այս մերժման պատճառն այն է որ, ինչպէս ծանուցինք շաբաթ օրը, Հայտար փաշայի Ընկերութեան տնօրէնն և իւր ընկերակիցք չեն յաջողած պէտք եղածին չափ ապահով երաշխաւորութիւններ ներկայել, եւ Նրանքէր ընկերութիւնն՝ որուն վրայ յենած են գըլխաւորաբար, դատի մէջ է այս պահուս ։

Հետեւաբար կայս. կառավարութեան ուշը կը դառնայ վերստին Պ. Բրեսէլի ծրագրոյն վրայ ։ Գերմանացի երկրաչափը մօտ օրէն Փարիզէն մայրաքաղաքս կուգայ, իւր կազմած դրամատիրաց խմբին ներկայացուցչին ընկերութեամբ, նոր բանակցութեանց սկսելու համար Բ. Դրան նախարարաց հետ ։

* *

Այս աւուր Թուրքիէ եւս կը ծանուցանէ թէ Վեհ. Սուլթանն հրամայած լինելով որ այդ գործն աւելի վստահութեան արժանի ընկերութեան մը յանձնուի, Նախարարաց Խորհուրդն իւր երէկի նստին մէջ յետ խորհրդակցութեան որոշեր է հեռագրաւ Կ. Պոլիս հրաւիրել զՊ. Բրեսէլ եւ իւր ընկերներն ։ Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութիւնը գործադրեց Նախարարաց Խորհրդոյ սոյն որոշումն ։

Բ. Դուռը Պետական Խորհրդոյ Ներքին ճիւղին յանձնեց Քաղաքապետութեան հաշուակալ Րէշատ պէյի վերաբերեալ պաշտօնագրերն որք Եկմտական Նախարարութեան կողմէ ղրկուած էին ։ Պետական Խորհրդոյ Ներքին ճիւղը հրաման ստացած է պէտք եղած բացատրութիւններ պահանջել Քաղաքապետութենէն իւր գործառնութիւններն ընդ փոյթ աւարտելու համար ։

Պետական Խորհուրդը նոյնպէս պիտի քննէ Րէշատ պէյի Սերասքերիոյ և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան մէջ վարած պաշտօններու հաշուական գործողութիւնները ։

—Պաղտատի նորընտիր կուսակալ Մուսթաֆա Ասիմ փաշա երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Պետական Խորհրդոյ Բարձր. Նախագահին և Արտաքին ու Ներքին գործոց Վսեմ. Նախարարաց հետ ։

—Լոնտոնի պարսկական դեսպան Վսեմ. Մելքոն Խան շաբաթ աւուր Վառնայի շոգենաւով իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ ։

—Կայս. հրամանաւ հանգուցեալ Քեմալ փաշայի որդի Իպրահիմ պէյ Արտաքին գործոց Նախարարութեան Թղթակցութեանց դիւանին մէջ պաշտօնի մը կոչուեցաւ 1500 ղրուշ ամսաթոշակով ։

—Մավրոյէնի փաշայի որդի եւ Ուաշինկթընի օսմ. դեսպան Մավրոյէնի պէյ շաբաթ օրն իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ ։

—Թէեւ Տր. Վուլքովիչ նոր և ստիպողական ձեռնարկներ ըրած է Բ. Դրան մօտ, Մուսթաֆա-Փաշայի քարանթինայի բարձման համար, սակայն կայս. կառավարութիւնը բացորոշապէս պատասխանած է թէ նկատելով որ Պուլկարիա ըստ բաւականին մաքրողական միջոցներ ձեռք չէ առած Սերպիոյ և Ռումելիոյ կողմէն ուր հիւանդ կայ տակաւին, Մուսթաֆա-Փաշայի առողջապահական շղթան չկրնար վերցուիլ ։

—Երէկ ռուսական դեսպանատան մատրան մէջ կատարուեցաւ ռումանական դեսպան Պ. Պալաչէանօֆի դստեր ամուսնութիւնն ընդ Կրէկուառ Նիքա իշխանին՝ առաջին քարտուղար յիշեալ դեսպանատան ։

—Թուրքիէ կիմանայ թէ վճռաբեկ Ատենի առաջին ընդհ. Դատախազ պիտի անուանի նոյն Ատենի քաղաքային ճիւղին նախագահի փոխանորդ Րիզա պէյ ։

—Կայս. կառավարութիւնը նկատելով որ Առեւտրական Նախարարութեան խորհրդականն այլ եւս զբաղում մը չունի եւ պայմանագրութեանց [illegible] աւարտելուն դեռ բաւական ժամանակ կայ, մտադիր է Սերպիոյ եւ Սելանիկի ու Գոսովայի հետ միանալիք երկաթուղեաց գծերու վրայ մաքսային շղթաներու հաստատման եւ մաքսատուրց յաւելման հսկելու պաշտօնն յանձնել յիշեալ խորհրդականին ։

—Կառավարական պաշտօնէից յունիսի ամսաթոշակները վճարուելու համար մէկ քանի գաւառներէ գալիք հէվալէներու կ'սպասուի ։

—Առեւտրական տնօրէն Րէֆիգ պէյի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած է որ պաշտօն ունի քննել Րէժիի ընկ. և ծխախոտի վաճառականաց միջեւ ծագած անհամաձայնութիւնը, վերաբերմամբ ծխախոտի արտածութեան ։ Սոյն յանձնաժողովը կը կազմեն Րէժիի պաշտօնեայք և վաճառականք ոմանք ։

—Կայս. հրամանաւ հետեւեալ տնօրինութիւնք եղած են գիտական Թարգմանութեանց Դիւանի պաշտօնէից նկատմամբ ։ Սոյն դիւանը ջնջուած լինելով քսան տարեկանէ վեր եղող պաշտօնեայք հազարական ղրուշ ամսաթոշակով գաւառները պիտի ղըրկուին ։ Քսան տարեկանէ վար եղողներն վեց հարիւրական ղրուշ ամսաթոշակով մայրաքաղաքիս կառավարական պաշտօնատանց մէջ այլ եւ այլ պաշտօններու պիտի կոչուին. իսկ անոնք, որք չեն ուզեր գաւառներն երթալ, առանց ամսաթոշակի այլ և այլ պաշտօնատանց մէջ պիտի պահուին ։

—Նախարարաց Խորհրդոյ երէկի նստին երկուքուկէս ժամու չափ ներկայ գտնուեցաւ Արտաքին գործոց Նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Տաւեան էֆէնտի ։

—Գարթալի ոստիկանաց հազարապետ Նուրի պէյ, որ Մէհմէտ Բէհզիվանի ընկերները պաշարած ատեն վիրաւորուած էր, երէկ մեռաւ Հայդարփաշայի հիւանդանոցին մէջ ։

—Մայրաքաղաքիս ֆրանսական դեսպան Մոնդեպելլօ կոմսն, որ արձակուրդով Բարիզ կը գտնուի, շաբթուս մայրաքաղաքս պիտի դառնայ, որպէս զի եգիպտական խնդրոյն առթիւ Բ. Դրան և Սըր Տ. Ուոլֆի միջեւ լինելիք բանակցութեանց ատեն աստ գըտնուի ։

—Վճռաբեկ ատենի երկու անդամոց պաշտօն յանձնուած է գաւառաց ոմանց դատական գործերը քննել ։

—Երզնկայի զօրաբաժնին հրամանատար Ֆերիգ Հասան Թահսին փաշա մայրաքաղաքս ժամանեց ։

—Կրթական, Հանրօգուտ շինութեանց և Առեւտրական Նախարարութեանց պաշտօնէից ամսաթոշակք Կրթական նախարարութեան յատուկ 7 և 4 առ 100 տրոց միջոցաւ պիտի վճարուին և սոյն նախարարութեանց յատկացեալ գումարներն Եկմտական գանձուն մէջ պիտի մնան ։

—Ադրիանուպոլսէն յունուար 14/26 թուականաւ տեղական լրագրոյ մ'ուղղեալ նամակէ մը կը քաղենք հետեւեալ տեղեկութիւնները ·

Կ. Պոլսոյ կառախումբն որ աստ հասաւ երէկ իրիկուն, ձմերնային հագուստներ բերաւ կայս. երկրորդ զօրաբանակին սպայից համար ։ Սաստիկ ցուրտ կ'ընէ քաղաքիս մէջ · գետակները սառած են եւ երեք բուռնաչափ սառոյց կապած է ։ Քանի մ'օր առաջ երկու հոգի փորձեցին Թունճա գետին վրայէն անցնիլ, սակայն սառոյցը խորտակուելով իրենց ոտից ներքեւ, խեղդուեցան ։

Վերապահութեամբ զրոյց մը կը յիշուի թէ Ներքին գործոց նախարարութիւնն հրահանգ ղրկեր է բոլոր կուսակալներուն, որ առանց կանխաւ հրաման առնելու թատերական ներկայացումներ չտրուին ի գաւառս ։

Արեւ. Ռումելիէն եւ Պուլկարիայէն առնուած լուրերը տխուր են. բարբարոսութիւնք եւ հալածանք մասնաւորապէս կ'ուղղուին իսլամ բնակչաց դէմ, զինուորագրութեանց առթիւ ։ Սխալ էր Փիլիպէի քաղաքապետին կողմէ Սօֆիա ուղղեալ հեռագիրն որ կը ծանուցանէր թէ զինուորագրութիւնը կատարուած է յաջողապէս և դիւրութեամբ ։ Ընդհակառակն կերպ կերպ բռնութիւնք ի գործ դրուած են եւ շատ մը գիւղապետներ ու քաղաքապետներ գանակոծուած ։ Բժշկաց տեղեկագիրք կը հաստատեն զայս. այս պահուս իսկ հինգ վեց գիւղապետք ձերբակալուած են ու սոսկալի տանջանաց ենթարկուած ։

Գաղափար մը տալու համար թէ ինչ անիրաւութիւնք կը լինին իսլամաց, բաւ է ըսել թէ մի միայն Քարլօվայի իսլամ բնակիչներէն 110 զինուոր առնուած է, մինչդեռ ամբողջ Քըզանլըքի ժողովուրդէն 130 և Փիլիպէէն 110 զինուոր միայն առնուածէ ։ Ակներեւ է թէ պուլկար կառավարութեան նպատակն է իսլամներն հարկադրել գաղթելու այն վայրերէն ուր մեծամասնութիւն կը կազմեն ։ Քարլօվայի եւ ուրիշ քանի գիւղերու բնակիչք պատուիրակներ կարգած են որք Կ. Պոլիս պիտի գան իրենց ցաւալի կացութիւնն յայտնելու եւ պաշտպանութիւն հայցելու համար ։ Բազում ընտանիքներ պատրաստուած են արդէն [illegible] Պոլիս կամ ուրիշ գաւառներ գաղթել գարնան ։

Թէ ի Պուլկարիա և թէ յԱրեւ. Ռումելի տրոց գանձումը կը կատարուին խարազանի հարուածներով ։ Հաւաքիչք՝ երբ դրամ չեն գտներ, գիւղացւոց ինչքը վաճառել կուտան ։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՓՐԱՆՍԱԿԱՆ

ԲԵՐԱՅԻ

ԼԱՔՄԷ

Երէկ գիշեր, երրորդ ներկայացում Լաքմէի Լէօ Տէլիպի սքանչելի օբէռան գտաւ մեծ ընդունելութիւն թատերասէրներու հոծ բազմութենէ մը ։

Երեք տարի յառաջ տեսած էի արդէն այդ հրաշալի գուսաներգութիւնն ի Բարիզ, Օբէռա-Քօմիքի Թատրոնին մէջ, ուր ներկայացուեցաւ առաջին անգամ ։ Լաքմէի դերն կը կատարէր նշանաւոր երգչուհի մը, Վան Զանտ, ամերիկեան երկնքին ներքեւ ծաղկած հրաշագեղ աղջիկ ։ Վան Զանտ, յայնժամ հազիւ քսանամեայ, անոյշ ու բանաստեղծական գեղեցկութիւն մ'ունէր որ կը դիւթէր Բարիզն համբուն ։ Նա մեծ յաջողութիւն կը գտնէր մանաւանդ Մինեօնի և Բրօֆադէլի Ներման ներկայացմանց մէջ ։ Այն գիշերներն ուր նա կ'երգէր, թատրոնն կը խճողուէր իւր հիացողներովը ։ Այսպէս մի քանի տարիներ, Բարիզ ծափահարեց զՎան Զանտ, հիացաւ անոր վրայ եւ խունկ ծխեց անոր առջեւ ։ Այլ եկաւ օր մը, որ քմահաճ Բարիզցին խորտակեց կուռքն, զոր ամբողջ երկնած էր ։ Գիշեր մը, Պառպիէ տը Սէվիլլի առաջին ներկայացման Վան Զանտ սովորականէն աւելի [illegible] առած էր ։ Երբ թատերաբեմին վրայ ներկայացած էր, գլուխն կը դառնար, ձայնն կը խեղդուէր կոկորդին մէջ, և եթէ Թալազաք, Բէնուան, չերթար բռնել անոր ձեռքէն և առաջնորդել զինքն դէպ Թատրոնի ներքին կողմն, գուցէ Վան Զանտ, փոխան Ռօզինի դերին, ամերիկացի գինով նաւազի մը երգն հնչեցներ . . . ։ Այն օրէն յետոյ, Վան Զանտ քանի անգամ որ ներկայացաւ թատերաբեմին վրայ ի Բարիզ, ժողովուրդն սուլեց զայն, աղմուկ հանեց եւ չուզեց լսել անոր երգչուհին, որմէ երբեմն այնքան հըրապուրուած էր ։ Խե՛ղճ Վան Զանտ, կարծես ապա բախտն ալ ուզեց խորտակել զինքն. այդ դէպքէն վեց ամիս յետոյ ֆիէվռ թիֆօիտ անկողին ձգեց զայն. օրերով մարտնչեցաւ նա մահուան դէմ. հուսկ ուրեմն անցաւ վտանգն, այլ բազմաթիւ ամիսներ մնաց նա անդամալոյծ, ձայնն ալ գրեթէ մարած . . . ։

—Դեռ կը յիշեմ այն գիշերն, որ լսեցի զայն Լաքմէի դերին մէջ ։ Երկար գեղեցիկ մազերն արձակուած, խոշոր սեւաթոյր աչքունքն տխրամած, մելամաղձոտ արտայայտութիւն մը իւր կուսական դիմքին վըրայ, ձայնն անոյշ և նուաղոտ, նա կը յուզէր, կը յափշտակէր, կը վերածէր իւր ունկնդիրներն ։

Երէկ գիշեր, Տիկ. Ն Գոթէ կը կատարէր Լաքմէի դերն. Վան Զանտի բաղդատմամբ Գոթէ՝ գեղեցկութեան տեսակէտով, անհերքելի աչքին անկում մ'է, այլ երգի տեսակէտով, Նոր Թատրոնի [illegible], թէեւ շատ վար կը մնայ Վան Զանտէ, սակայն ունի իւր գնահատելի կողմերն ։ Ցորչափ աւելի կը լսենք Տիկին Գոթէն, այնքան աւելի կը բարձրանայ իւր արժէքն մեր առջեւ ։

Լաքմէէ յետոյ, ներկայացուեցաւ կատակերգութիւն մը, ՍՊԱՍԱՒՈՐՔ, որ երեք արարուածներն երկու զբօսեցուցիչ ժամեր անցնել տուին ունկնդրաց ։ Հեղինակն կը ներկայացնէր, քիչ մը չափազանցեալ գոյներու ներքեւ սպասաւորաց կեանքն ի Ֆրանսա ։ Կային տեղ տեղ սրամիտ բացատրութիւններ, զուարթ տեսարաններ, թէեւ կարելի է ըսել թէ խաղն, իւր ամբողջութեան մէջ, զուրկ էր շահեկանութենէ ։ Պարոն Տուշէ և Տիկին Ժէլա կը կատարէին կարեւոր դերեր մեծ յաջողութեամբ ։

* *

Այս գիշեր, Թրավիաթա և Պ. տը Շօֆլէօրի, ի նպաստ Բերայի ազգային վարժարանաց ։

Վաղ գիշեր առաջին ներկայացում «[illegible]» կատակերգութեան որ անընդհատ 300 անգամ ներկայացուած է ի Փարիզ Ֆիլինիի Թատրոնին մէջ ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ԶՕՐԱԺՈՂՈՎՆ Ի ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Պերլին, 28 յունուար

Վիլհէլմ կայսրն, արքունեաց վերջին ընդունելութեան մէջ ծանուցանելով խումբ մը զօրավարաց թէ 72000 պահեստի զօրք ի զէն պիտի կոչուին [illegible] Նոր հրացանին վարժուելու համար, յայտարարեց թէ այս տնօրինութիւն պատերազմական ո և է նշանակութիւն չունի ։

Պերլին, 29 յունուար

Լրագիրք միաբերան կը յայտարարեն թէ 72000 պահեստի զօրաց ի զէն կոչումը պատերազմական նշանակութիւն չունի ։

ՍՊԱՌԱԶԻՆՈՒԹԻՒՆՔ ԱՒՍՏՐԻՈՅ

Լոնտոն, 29 յունուար

Վիէննայէ կը հեռագրեն առ Ստանտըրտ թէ Աւստրիա կը շարունակէ իւր զինուորական պատրաստութիւններ ։

ԵԿԵՂԵՑԻ ԵՒ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Բարիզ, 29 յունուար

Երեսփոխանաց Ժողովը, նախարարապետ Պ. Կոպլէի խնդրանօք, 180ի դէմ 340 ձայնիւ մերժեց արմատական կուսակցութեան մէկ առաջարկն որ կը տրամադրէր ջնջել կրօնային գործոց վերատեսչութեան եւ կղերականաց թոշակներուն յատկացեալ տարեկան գումարը ։

[illegible]

ԴԱԼԱԹԻՈՅ ՊՕՐՍԱ

Ղալաթիա, 19 յունուար

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ, գոց. (Մեծ. Դ. Սերի Գ. Կ.		15 20
Պօրսայի գոցուելէն վերջ	»	15 9
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտեան բացուելու	»	15 8
Բարձրագոյն գին		15 9
Նուազագոյն »		15 8
Կէս օրին		15 9

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	(Գ. Կ.)	39 21
Այս առաւօտ	» »	39 10
Կէս օր	» »	39 21
Փոխառութիւն 1858) » 1862)	Ա. Սէռ.	20 30
» 1860) 1863) 1872)	Բ	13 30
» 1865) 1869) 1873)	Ը	15 8

ՈՒՆԻՖԻԷ Եգիպտական

Երէկ երեկոյ գոցուելու	79
Այս առաւօտ բացուելու Գ. Կ.	78 25
Կէս օրին	78 25

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

[illegible] ժէնէրալ	Գ. Կ. Ղրշ. Լ.	3 10
Քրէտի ժէնէրալ	Գ. Կ. [illegible]	5 36
Պանք տը Գօնս.	»	5 20
[illegible] Շանժ է Վալէօր	»	3 20
Թրամվէյ	»	285
Ռումելիի երկաթուղի	Ֆր.	33 3/8
[illegible]	»	—
[illegible] Լաւրիօնի		80

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 35
Անգլիական ոսկի	»	110 35
Ռուս Իմբերիալ	»	90 20
Մէճիտ	»	54 20
Աւստր. թղթադրամ	»	9 67
» արծաթ	»	82 20
Ֆիօրին	»	— —
[illegible] արծ. (մաքր.)	»	107 1
Բեշլիք	»	102 5
[illegible]	»	102 5
[illegible]	»	97 30
[illegible]	»	19 20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՕՐՍԱ

[illegible], 29 Յունվար. ժամ 5 գայր 45 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտ	100 3/4
Օսմ. » Սերի Դ. բացուելու	13 3/4
» » » գոցուելու	13 1/2
» » » Ա.	20 1/4(*)
» » » Բ.	13 3/4
» » » Գ.	13 1/2
[illegible] 1871	68 3/4
Փոխառութիւն 1877	79 3/4
Պանք Օթօման	9 1/2
[illegible] փոխառ. 1873	92 1/2
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	70 3/8
» առանձն. (բրիվիլեժիէ)	93 1/4
Տայրա Սանիէ	67 3/4
Տօմէնիալ (փոխառ. Ռօչիլտ)	90 1/2
[illegible] պարտաթուղթ 4%	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	— —

Վիեննա, 29 Յունվար, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	128
Օսմանեան երկաթուղի	16

Բարիզ. 29 Յունվար, ժամ 3 գայր 45 երեկոյ

Ֆրանսական ռանթ 4 1/2 %	107 87 1/2
» » 3 %	79 47 1/2
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սերի Դ. բացուելու	13 83 1/8

» » » [illegible]	13 60
» » Սերի Բ.	13 90
» » Գ.	13 80
Օսմ. [illegible] ուզի	31 50
» Ռէժիի բաժնեթուղթք	— —
Բանք Օթոման	488 75
Գրէտի Լիոնէ	550
» Ֆոնսիէ	1350
[illegible] Լիոնի	12'8 75
Սուէզի ջրանցք	1975
Ռուսական 5% 1877ի	98
Իտալական Ռանթ	94 85
Եգիպտական միացեալ	361 25 (*)
Սպանիական (արտաքին)	61 1/2
Պրիօրիթէ Թիւրք	340
5 % Հելլէնական	300
Ջէօ Լոտերայի մը	25 37

ՓԱՐԻԶ ՓԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Փարիզ, 29 Յունվար, Ժ. 10 վ. 30 երեկ.

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	107 50
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սերի Դ.	13 60
Եգիպտական	356 25

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՍԵԲԱՍՏԻԱ, 29 դեկտ.

Թուած էինք մեր նախորդ նամակներով ինչ որ մեզ կը պակսէր. չարունակենք։

Զուրկ ենք վանական խորհուրդ մը՝ որ վանուց շարժուն եւ անշարժ կալուածներն օրինական գրի տակ արձանագրած արդիւնք պահանջէր։

Վանքն որ Ազգային ոգւոյ կայան եւ սորա միակ յենարանն է, զուրկ կ՚ գտնուի այսօր իւր պաշտպան դրութենէն, եւ այս պատճառաւ է որ սոյն նուիրական վայրն իւր սրբազան կոչման չհամապատասխաներ. արդարեւ դառն վիշտ կը սնանի յաւէտ մեր կուրծին տակ՝ տեսնել քաղաքիս բարձր հաստատութեանց մին հանդիսացող վանքերէն Սուրբ Նշանայ վանքն խսպառ անխնամ առ ի չգոյէ վանական հոգաբարձութեան, որոյ պաշտօնը պիտի ըլլար ի հարկէ հսկել դորա իրական պայծառութեան վրայ. մինչ այժմ ամեն ինչ խառն ի շփոթ մատնուած Առաջնորդ Սուրբ Հօր ձեռք կ՚ստանայ նախնադոյն երեւոյթ մը, զի եթէ չենք սխալիր երբէք ըսել, սա թերեւս անգիտանայ իւր ընտանի այս մեծ շինուածոյն պատկանող կալուածոց մասին. այս օրինակ ոգիտութիւն մ՚ըստ մեզ ներելի չէ՞ք կարող դատել, եւ արդէն կալուած արտերն ոմանք լքեալ անմշակ պայմանի մը դատապարտուած կը հանդիսանան իրենց միակն զարդերուն երեւնալ փուշերով, որք առաւելապէս կը փայլին նոյն վանուց բաւական ընդարձակ պարտիզին մէջ. այս պաշտօն ծխական նուէրներն եւ տուրքերն ինչպէս նաեւ վանական խանութներն զանց ընելով կը սեղմենք մեր տեսութեան շրջանակը մի ակնարկ նետելով մեր հոս վանուց արդի կացութեան վրայ որ կ՚սպառնայ լինել աւերակաց կոյտ մը ընտանի ճիրանաց տակ, եւ արդէն երեւելի մասերն խարխուլ ձեւերով անզօր նեցուկներէ կը պաշտպանուին. այսպէս աւելի խորը թափանցելով ոչ ոք գիտէ թէ վանքն անշարժ կալուածոց մասին ինչ զեղծումներ կրած չէ. հետեւաբար մտալուծ կասկածներ կը վերակենդանան մեր սրտին մէջ, երբ ի նկատ կ՚առնումք այդ վանուց անցեալն, ուր մերթ գիշերօթիկ մը բացուեցաւ տժգոյն աշակերտներով, թէեւ առանց օրինական շրջան մ՚աւարտելու փակուեցաւ. սակայն ներկայն օր քան զօր ստորնագոյն կը թուի մեզ. Ուստի կը խղճիմք անտարբեր մնալ այսպիսի ողբալի պարագայից վրայ, եւ այդպէս կը պարզեմք մեր ցաւերն ասպարիզի մէջ, գուցէ սփոփանք գտնելու անկրկնելի յուսով. ա՛րդ զգացման պարտք մը կատարած ըլլալու համար նախապէս կը փափաքիմք կոչումն առնել առ Ընդհանուր Վարչութիւնն որպէս պատասխանատու մեր այս իրաւանց ձայնի, ուր կը յուսամք ակներեւ ունենալ թէ ընդհանուր պիտի սկսին բարձումն այդ եղծմանց եւ բարենորոգումն այդ նուիրական եւ բարոյական հաստատութեանց։

Զուրկ ենք թաղական խորհուրդներէ՝ որք թաղային վարժարանաց բոլորովին մատակարարութեան հո՛յէին,

Եթէ ճիշդ է ազգային այն դրութիւնը՝ որով վարչութիւնն իւր թաղական խորհուրդները կընտրէ սահման տալով նոցա իրենց թաղային ձեռնհաս խնդիրներն օրինաւորապէս լուծել, նա մանաւանդ իրենց ուղղակի իրաւասութեան տակ գտնուած նախակրթարաններու վրայ բաց աչօք նայիլ, սակայն քանի որ նոյն վարչութիւնն իւր օրինաւոր կազմակերպութիւնը ցարդ չէ ունեցած, ինչպէ՞ս կարելի է յուսալ որ՝ սորա կարգեալ խորհուրդներ կազմուէին, որք ի մէջ այլոց հսկէին նաեւ թաղային եկեղեցեաց, որք թէ եւ բարեպաշտ ժողովրդեան յարգանքն չ՚ն կորուսած, այլ երբ այսպիսի անկերպարան վիճակ մը միանգամ շարունակէ երեւնալ յաչս այդ բարեմիտ ժողովրդեան, սա իբրեւ գիրասաւ հոսանք մը ընթանալէ վերջ այլ եւս անկարելի կը լինի զսպուիլ, եւ այսպէս ներքին ներդաշնակութիւնն կը խանգարի, մէկ կողմէն այդ թաղային վարժարանաց կացութիւնը անապահով վիճակ մը կըստանայ, միւս կողմանէ Եկեղեցին իւր ժողովրդեն վրայ կը տուժէ։

Այս երկու պարագաները լաւ հետեւանքներ չեն տար մեզ, որոնց մէջ ազգային մանկտին անշուշտ կը վնասուի ինքզինք հակասական ուղղութեան մէջ տեսնելով. իրաւ է թէ թաղային վարժարանաց ոմանք հոգաբարձութիւններ ունին, բայց ադոնց ո՞րն իրեն տրուած հրահանգներն գործածած է։

Նաեւ երբ մեր շուրջը տարածուող գիւղացւոց վրայ ակնարկ մը ձգենք, սոքա եւս մեզ նման թաղական խորհուրդներէ զուրկ կը գտնուին այսօր հակառակ իրենց խնդրանաց. եւ ո՞վ կարող է խցել գիւր ականջ մի՛նչեւ մասնաւոր թաղեր եւ գիւղեր այսպէս անխնամ կը թողուին։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ

ՍԱՐԱ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ

Տրամ հինգ արարուածով

ԺՕՐԺ ՕՆԷԻ

Յունուար 5/17ին, Փարիզի Ժիմնազ Թատրոնին վրայ առաջին անգամ ներկայացուեցաւ Ժ. Օնէի ՍԱՐԱ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ(*), համանուն վէպէն քաղուած. Խաղին գլխաւոր անձինքն են նախ Բանալճէյլ Կոմսը՝ վաթսունամեայ զօրավար մը որ տակաւին երիտասարդական առուգութիւն եւ կորով պահած է. ազնուասիրտ, վեհանձն եւ գործավարի անձ մ՚է սա. այլ հակառակ իւր պատկառելի հասակին եւ հանդերձ իւր առաքինութիւններով, չէ կրցած դիմադրել հրապուրանաց Օր. Սարա Օ՚Տոննորի, որ գեղանի անգլուհի մ՚է, եւ կ՚ուզէ կնութեան առնուլ զայն. ուղեւորութեան մը միջոցին ճանչցած են զիրար. անգլուհին յեղյեղուկ բնաւորութեան տէր աղջիկ մ՚է, կրից ու քմահաճոյից տարուբերմանց մատնուած մերթ զուարթ, մերթ մելամաղձոտ, եւ ամեն կերպ յիմարութիւններ ընելու կարող, թէպէտ բարի սիրտ մը կը կրէ. Անծանօթ ծնողաց զաւակ՝ Իռլանտիոյ մէջ ծնած ու խնամուած է Օ՚Տոննոր գերդաստանէն կնոջ մը ձեռամբ որ նմա թողած է իւր հարստութիւնն ու անունը։

Ծանօթանանք նաեւ համակրելի անձնաւորութեան մը. զօրավարին թիկնապահն է սա, Բիէռ Սէվէռաք, վայելուչ երիտասարդ մը. իւր հայրը ժամանակաւ զօրավարին կեանքն ազատած լինելով, այս վերջինն ալ որդեգրած է նորա որդին զոր յառաջ կը մղէ զինուորական ասպարիզին մէջ. զօրավարն իւր խնամոց ներքեւ առած է նաեւ իւր քեռորդին՝ Օր. Պլանշ՝ զոր մայրը մեռնելու պահուն վանք մը դրած էր. Պլանշ հասուն աղջիկ մ՚է, երբ կըներկայանայ մեզ, հեզ, չքնաղ, մելամաղձոտ. Միեւնոյն յարկի տակ կ՚ապրին ուրեմն զօրավարն ու երկու որդեգիրները. Բիէռ Սէվէռաք կատարեալ տիպար մ՚է վիպական ասպետի, վեհանձն, անկեղծ, արիասիրտ.... այլ տխուր, վասն զի ինքն ալ՝ իւր երկրորդ հօր նման՝ հրապուրուած է Սարայի հիասքանչ գեղեցկութենէն. բայց կը ծածկէ իւր սէրը, վասն զի չ՚ուզեր մահացու հարուած մը տալ իւր բարերարի սրտին. Այս մելամաղձոտ ու գալկադէմ երիտասարդը Սարայի ուշը գրաւած է եւ նորա կանացի բնական հետաքրքրութիւնը շարժած. կ՚ուզէ գիտնալ թէ է՞ր երբէք խօսք կուտայ այդ երիտասարդը փոխանակ իւր երկրպագուաց մէջ առաջին տեղ մը գրաւելու. Բիէռ Սէվէռաքի առերեւոյթ անտարբերութիւնն անգլուհւոյն սրտին մէջ տեսակ մ՚զգացում կ՚արթնցունէ, որ սիրոյ կընմանի. եւ ինքզինքն ապահովելու համար հնարագէտ միջոցի մը կը դիմէ։

—Չիմ ուզեր որ, կ՚ըսէ զօրավարին, ես քու կինդ լինելովս, քեզնէ բաժնուին սիրեցեալ քեռորդիդ ու որդեգիրդ. ուստի եւ անոնց հաւանութեանը պէտք ունիմ։

Նախ տեսակցութիւն մը կ՚ունենայ Պլանշի հետ զոր դիւրաւ կը գրաւէ. սակայն սոսկ մանկամարդ աղջկան հաւանութիւնը բաւական չէ. Միս Սարա կը դիմէ նաեւ առ երիտասարդ թիկնապահն որոյ սիրոյն վրայ կը կասկածի։

—Զօրավարը զիս կնութեան առնուլ կ՚ուզէ. կրնա՞մ հաւանիլ։

Հէգ երիտասարդը դառն անձկութիւն մը կ՚զգայ այդ վայրկենին. փոթորիկ մը կայ սրտին մէջ. բայց վերջապէս իւր անձը զոհելով,

—Կրնաք հաւանիլ, կը պատասխանէ։

—Լաւ ուրեմն, պիտի ամուսնանամ։

Այս որոշմամբ կը վերջանայ առաջին արարուածն յորում յստակօրէն պարզուած են խաղին նախապատրաստութիւնք, եւ անձինքը ներկայացուած. Երկրորդական դեր մ՚ունի զօրավարին մէկ վաղեմի բարեկամին՝ գնդապետ Մէրլօ որ երեւցած է իւր կարգին. անհաշտ բնաւորութեան տէր ծերունի մ՚է սա որ ատելութեան աչօք կը դիտէ զամեն անոնք որք իւր աղջկան՝ Օր. Մատլէնի շուրջը կը թափառին. միայն թէ դժկամակութեամբ խառն համակրանք մը կ՚զգայ Ֆրոսար անուն երիտասարդ նօտարի մը նկատմամբ զոր քիչ շատ արժանի կընկատէ իրեն փեսայացնելու. Ֆրոսար զօրավարին նօտարն է ու Սէվէռաքի մտերիմ բարեկամն. գաղտնապէս կը սիրէ զՄատլէն որ անտարբեր չէ իրեն, ինչպէս Պլանշ անտարբեր չէ երիտասարդ թիկնապահին նկատմամբ։

* * *

Երբ վարագոյրը կը բացուի երկրորդ արարուածին վրայ, Միս Սարա զօրավարին կինը եղած է. Տեսարանն հանդիսական երեւոյթ մը կ՚ընծայէ. զօրավարն երջանիկ է, զի իւր կին կը զուարճանայ. կոմսուհին ընտանեկան պարահանդէսներ ու կատակերգութիւններ կը կազմակերպէ եւ շրջապատեալ է յար խումբ մը փաղաքշող երիտասարդներէ որք կը սիրաբանին իւր առջեւ. կը ծիծաղի կոմսուհին եւ բարի զօրավարն ալ կը ծիծաղի. Բանալճէյլ միակ վիշտ մ՚ունի. իւր թիկնապահն առաջուընէ աւելի տխուր է, բնաւ չմասնակցիր այդ ընտանեկան խաղերուն, եւ որ աւելին է, իւր կին այնպիսի ատելութիւն մը ցոյց կուտայ հէգ երիտասարդին նկատմամբ, որ կ՚արիւնի իւր ազնիւ սիրտը. Մինչեւ իսկ օրին մէկը Սարա, բարկութեան վայրկենի մը մէջ, տմարդի խօսք մ՚ուղղած է երիտասարդին. Քադրիլի մը մէջ պարողի մը պէտք տեսնուելով, Բիէռի կը դիմեն.

—Իբր թիկնապահ ոչինչ կ՚ընէք, կ՚ըսէ նմա Սարա, գոնէ իբր պարող բանի մը օգտակար եղէք։

Երիտասարդը չհանդուրժեր այս անարգանաց եւ զօրավարէն հրաման կը խնդրէ տունէն հեռանալու. ծերունին, սրտայոյզ տեսարանի մը մէջ, կ՚ըսէ թէ մինչեւ որ աստիճանի բարձրացում մը չստանայ, ազատ չպիտի թողու զնա։

—Միթէ միակ խօսքի մը, կանացի խայթուածքի մը համար այսպէս կը բաժնուի՞ն. ես կը կարգադրեմ այս ամենը։

Ու մէկ կողմ կ՚առնու իւր կինը, մեղմիկ կը յանդիմանէ զայն եւ կը խնդրէ որ նուազ խստութեամբ վարուի տարաբաղդ երիտասարդին հետ, որ աղքատ, պատկառոտ եւ հպարտ է. կը խնդրէ որ տեսնուի նմա հետ եւ ձեռք կարկառէ ի նշան հաշտութեան. Հա՛րկ է ըսել թէ ո՛չ այլ ինչ էր Սարայի տենչը բայց եթէ այս հաշտութիւնը. Թիկնապահն ու կոմսուհին բացատրութիւն մը կ՚ունենան որ կը վերջանայ.... գրկախառնութեամբ. Այն հակակրութիւնը՝ զոր Բիէռ ու Սարա ցոյց կուտային միմեանց նկատմամբ՝ խաբուսիկ պատեանն էր իրենց անխոստովանելի սիրոյն որ կը զեղու այժմ. այլ երիտասարդն իւր երջանկութիւնը չ՚գտներ այդ սիրոյն մէջ. պարտաճանաչութիւն ու խղճի խայթեր շուտով կ՚արթննան յինքն. տագնապ մը, ամօթ մը կ՚զգայ, մանաւանդ իւր մօտ տեսնելով զօրավարին քեռորդին՝ քաղցրիկն Պլանշ որ ազնիւ ու սուրբ սիրով մը կը սիրէ զինք։

* * *

Այս սիրային փոթորիկներով լի են երկրորդ եւ երրորդ արարուածներն. Երիտասարդին համար անտանելի դարձած է կոմսուհւոյն սիրոյ լուծը, մինչ միւս կողմէ Պլանշ յիմարաբար ու ծածկաբար կը սիրէ զնա, ու կը ցաւի որ հարուստ ու ազնուական է, կարծելով թէ այս պատճառաւ է որ Բիէռ կը վարանի իւր ձեռքը խնդրելու, քանի որ ինքն աղքատ է ու աղքատի զաւակ.

Բիէռ վաղուց արդէն որոշած է հեռանալ զօրավարին տունէն, երբ յարմարագոյն առիթը կը ներկայանայ. իրեն համար սպասուած աստիճանի բարձրացումը շնորհուած է, հետեւաբար, ըստ զօրավարին խոստման, այլ եւս ազատ է անկից բաժնուելու.

—Ալճէրիա գնա՛, կ՚ըսէ նմա ծերունին, հո՛ն պատերազմ կայ.

Բայց այս բաժանումը Սարայի գործին չգար. մանկամարդ կինը՝ իւր սիրոյն բոլոր սաստկութեամբ՝ յիմարական վիշտ մը կ՚զգայ իմանալով որ իւր տարփածուն պիտի հեռանայ. կ՚ուզէ գոնէ վերջին տեսակցութիւն մ՚ունենալ անոր հետ եւ ժամադիր կը լինի նոյն գիշերն իսկ ծաղկանց ջերմանոցին մէջ.

Առաջին արարուածի մէջ մեր ընթերցողաց ներկայացուցինք Մէրլօ գնդապետն. Հեղինակին կողմէ ճարտարութեամբ պատրաստուած դարձուածի մը շնորհիւ, որոյ մանրամասնութեան մէջ չենք ուզեր մտնել, նախանձոտ ծերունին կասկածելով որ մի՛ գուցէ իւր դուստրն ու նօտարը փակուած լինին ջերմանոցին մէջ, զօրավարին հետ հոն կը դիմէ. Կոմսուհին ու երիտասարդը ջերմանոցին մէջ բուռն խօսակցութեան մը բռնուած են, առաջինն՝ իւր սիրահարին բաժանման համար ցասկոտ, եւ երկրորդն՝ իւր որոշման վրայ անդրդուելի, այլ հաւանելով քանի մ՚օրեր եւս շնորհել այդ կնոջ զոր սիրած է, երբ յանկարծ կը նշմարեն թէ ջերմանոցին դուռը փակուած է վրանին. բարեբաղդաբար, նօտարն՝ որ թիկնապահին մտերիմն է՝ նշմարած լինելով ամէն դարձուածները, կողմնակի ճամբէ մը կուգայ իմացունել անոնց որ խոյս տան, եթէ չեն ուզեր մատնուիլ. այս միջոցին ներս կը մտնեն զօրավարն ու գնդապետը՝ զարմացած՝ գիշերուան այդ ժամուն ջերմանոցին մէջ գտնելով նօտարը, կոմսուհին ու թիկնապահն որ իւր հրաժեշտը առած լինելով, արդէն ճանբայ ելած լինելու էր. Ի՞նչ գաղտնիք է այս.

Պլանշ պիտի պարզէ զայդ.

Այդ սիրուն արարածն, որ ինքն ալ Բիէռի սիրահարուած լինելուն նախանձէն վարագոյրի մ՚ետին պահուըտած էր, երեւան կ՚ելնէ իբր փրկարար հրեշտակ մը, եւ յառաջանալով,

—Խնդիրը շատ պարզ է, հայր իմ, կ՚ըսէ համարձակօրէն. Պ. Բիէռ Սէվէռաք կը սիրէ զիս. ուստի մեկնելէ առաջ ուզեց Տիկին կոմսուհւոյն կարծիքն իմանալ, եւ ձեր ներս մտած վայրկենին իմ ձեռքս կը խնդրէր անկից։

Նօտարն՝ որ արթուն ու խելացի է, կը փութայ հաստատել այս յայտարարութիւնն, յաւելլով որ եթէ իւր երիտասարդ բարեկամը չէր համարձակած ուղղակի զօրավարէն դիմել, պատճառն այն է որ կ՚երկնչէր անհաճոյ երեւիլ.

Այս ամենը զօրավարին կասկածները կը ցրեն, բայց չեն փարատեր հիմնովին. կ՚զգայ թէ բան մը կը գտնուի իւր շուրջը. բայց գտնելով իւր կնոջ,

—Տիկին, կ՚ըսէ, կը յիշէք թէ ժամանակաւ Բիէռն էր որ ձեր ձեռքը միացուց իմ ձեռացս. այժմ եւս դուք միացուցէք իւր ձեռքը Պլանշի ձեռաց.

Դիւրին է երեւակայել Սարայի կատաղութիւնը. իւր տարփածուն կը սիրէ՛ր զՊլանշ ու զինքը կը խաբէ՛ր այսպէս. բայց հարկն աւելի զօրաւոր է քան իւր տարփանքը. Գունատ եւ դողդղալ, ոտքի կ՚ելնէ կոմսուհին եւ դժկամակութեամբ բռնելով երկու երիտասարդաց ձեռքը, կը միացունէ զանոնք, իբր պատիւը փրկելու համար, մինչ Պլանշ ու Բիէռ կը հնազանդին՝ զօրավարին պատիւը փրկելու համար.

—Ամե՛նքն ալ կը խաբեն զիս, կը մրմնջէ զօրավարը դառն բնաղդմամբ մը.

* * *

Զորրորդ արարուածին հարսանեկան պատրաստութիւնք կը տեսնուին Պլանշի ու Սէվէռաքի ամուսնութեան համար. այլ տխրութիւն մը կը տիրէ ամենուն գլխոյ վրայ. Զօրավարը մտահոգ է, Պլանշ՝ դողդղալ, երիտասարդն՝ ամօթալից. Իսկ Սարա՝ խելացնոր եւ քիչ մ՚ալ հիւանդ, տեսակցութիւն մը կ՚ունենայ Պլանշի հետ, երբ վերջին սպասէն. նախ կ՚սպառնայ, յետոյ կը պաղատի որ ձեռքէն չառնու իւր սիրահարը. մանկամարդ աղջիկը ծանրութեամբ եւ արդահատանօք կը պատասխանէ այդ կնոջ՝ որ իւր հօրը կինն է ու եղեր տարփածուն կը պահանջէ իրմէ, եւ կը հանդարտեցունէ զայն իւր ազնիւ խօսքերով. Կոմսուհին պարտեալ կ՚ելնէ այս մրցութենէն, այնպէս որ երբ զօրավարն՝ իւր շուրջը սաւառնող գաղտնիքը պարզելու համար բացատրութիւն կը պահանջէ իրմէ, յանցապարտ կինն ինքնաբերաբար ամուսնոյն դէմը կը նետուի եւ կը խոստովանի իւր մեղքը.

—Յանցաւոր եմ, կը գոչէ, դատէ՛, դատապարտէ՛ զիս, պատրաստ եմ կրելու ինչ պատիժ որ տաս, վասն զի արժանի եմ.

Այլ զօրավարն, որ միշտ վեհանձն սիրտ մը կրած է, կը պատասխանէ.

—Երբ զքեզ կնութեան առի, կը յիշես թէ ըսի որ աւելի հայր մը պիտի գտնես յիս քան ամուսին մը. Արդ, հայրը միայն լսեց քու խոստովանութիւններդ եւ կը ներէ քեզ. ոտքի ելիր.

Վսեմ են այս խօսքերն որք խոր տպաւորութիւն յառաջ կը բերեն.

Սարա մինչեւ ծայրը տանելով իւր զոհողութիւնը, կ՚որոշէ անանցանելի պատուար մը դնել իւր ու սիրահարին միջեւ. ուստի կը խնդրէ որ Պլանշ, որ նոյն օրն իսկ կ՚ամուսնանայ, Ափրիկէ ուղեւորի ամուսնոյն հետ.

* * *

Այս ամեն յայտնութիւններէ յետոյ, այլ եւս կեանքը բեռ մը դարձած է կոմսուհւոյն համար. Թէեւ իւր ամուսնոյն ներման արժանացած, այլ վիշտ եւ յուսահատութիւն կը չարչարեն զինքը.

Վերջին արարուածը կը տանի զմեզ Իռլանտա. Կոմսուհին ուզած է իւր մանկութեան բնագաւառը տեսնել, եւ զօրավարն հաւանած է, իւր կնոջ թախիծն ու մելամաղձութիւնը փարատելու համար.

Տարի մ՚անցած է վերջին դէպքերուն վրայ.

Երիտասարդ նօտարն ամուսնացած է Մէրլօ գնդապետին աղջկան հետ եւ յաջողած է իւր աներոջ բնութիւնը կակղեցնել.

Պլանշ ու Բիէռ կը ճամբորդեն.

Տեսարանը կըներկայացունէ հին դղեկի մը պատշգամն որոյ առջեւ կը տարածուի լիճ մը եւ հեռուն՝ աւերակներ ու լեռներ. Նամակ մը կը բերեն որ Ափրիկէէն կուգայ զօրավարին հասցէին. Սարա միայնակ է եւ այդ նամակ իւր հետաքրքրութիւնը կը բորբոքէ. հուսկ ուրեմն չ՚դիմանար զայն բանալու փորձութեան. Պլանշի գիրն է. մանկամարդ կինն իրենց երջանկութիւնը կը պատմէ, աւետելով իւր մօրեղբօր թէ մօտ օրէն թոռան մը տէր պիտի լինի.....

Սարա՝ նամակը կիսատ կը թողու եւ պատշգամն ի վար կը նետուի.

Երբ զօրավարը կը հասնի, իւր կնոջ վերարկուն միայն կընշմարէ լճին ալեաց վրայ.

Այսպէս տխուր կերպիւ եւ գեղեցիկ դառնութեամբ մը կը վերջանայ Օնէի վիպական այս նոր տրամը.

Բարեբաղդաբար տարբեր ոճ ու գոյն մ՚ունի Տիւմայի ՖՐԱՆՍԻՅԵՈՆը որուն պիտի նուիրենք մեր յաջորդ Թատերականը. Տ. Ա.

(*) Տեղական Թատրոններու քրոնիկագիրք՝ իրենց գողտր ու սիրուն նկարագրերով այնքա՛ն բանած են հրապարակն — եւ արժանաւորապէս — որ 25րդ [illegible] ու [illegible] յետոյ, որք պատմական ու ժամանակակից ծանօթութիւններով կ՚ոսկեզօծեն իրենց համառօտութիւններն, մին՝ լուրջ ու ներհուն, միւսն զուարթ ու սրախօս, եւ իւրաքանչիւրը զանազան տեսակէտներով կ՚ուսումնասիրեն Բերայի մէջ ներկայացուած խաղերն, բաւական կը համարինք Օնէի այս նոր թատերգութեան սոսկ նիւթը պատմել, առանց յարակից մանրամասնութեանց, զանց ըրած չլինելու համար այդ գեղեցիկ գործոյն յիշատակութիւնը։

ԸՆԹԱՑՔ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Ի ՊԷՏՍ ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

Ա. ՏԱՐԻ

Գործ Յարութիւն Թ. Պէյազեանի

Ցարդ հրապարակ ելած աշխարհագրական դասագրեանք, թէեւ իւրաքանչիւրն ունին իրենց յատուկ առաւելութիւններ, սակայն ամենքն ալ մէկ տարւոյ համար պատրաստուած ըլլալով աշխարհագրութեան դասախօս մը կ՚ստիպուի կամ միեւնոյն դասագիրքն իւր դասախօսութեան յանձնուած երկու երեք եւ երբեմն աւելի կարգաց համար միանգամայն գործածելի ընել, որ մեծ անպատեհութիւն մ՚է, եւ կամ ընդլայնելով կամ համառօտելով գրաւորապէս դաս աւանդել, որ քիչ աշխատութիւն չէ.

Այս անպատեհութեան առաջքն առնելու եւ պատ. դասախօսաց դիւրութիւն մ՚ընծայելու նպատակաւ պատրաստուած է սոյն Քաղաքական Աշխարհագրութեան ընթացքն, չորս տարիի վրայ բաժնուած եւ մին քան զմիւսն աւելի ճոխ եւ աւելի ընդարձակ.

Ա. տարին, որ խիստ պարզ եւ հակիրճ պարբերութեամբ դիւրահասկանալի լեզու մ՚ունի, այս անգամ լոյս տեսած է Պաղտասեան տպարանէն եւ կը ծախուի ամեն գրավաճառաց քով.

Գին 2 դրշ.

5—10

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵՑ

Սոյն վիճակահանութեան 102երորդը պիտի քաշուի այս անգամ յառաջիկայ 1887 ըստ եւրոպացւոց փետր. 1ին, այսինքն յունուար 20ին.

Առաջին պարգեւն է՝

300000, եւ երկրորդը՝ 25000 Ֆր.

Ասոնցմէ զատ 48 թիւեր եւս այլ եւ այլ մեծ պարգեւներ, իսկ մնացեալ 450 թիւերն 400ական ֆրանք պիտի շահին.

Շահելիք գումարին ամբողջն ստանալու իրաւունք ունեցող բաղդատոմսին գինն է 7 ու կէս, կէսն ստանալու իրաւունք ունեցողինը 5 եւ մէկ քառորդինը 3 ղահեկան.

Կան նաեւ 25 հատը մէկտեղ, միայն մէկ ՉՈՐՐՈՐԴԸ ստանալու իրաւունք ունեցող բաղդատոմսներ՝ որոնց գինն է 37 ու կէս դհ. եւ զօրս ունեցողը կը համարուի 25 զատ զատ տոմսերու տէր.

Գաւառներէն հնչուն դրամի տեղ փօսդ ալ կ՚ընդունուի. Դիմել ուղղակի առ

ՄԱՐԳԱՐ Յ. ԳՈՒԼԱՔՍԸԶԵԱՆ

Ղալաթիա, կամուրջի գլուխ թիւ 33

ԱԶԴ

Պ. Ժ. Տ. Ծանէթթոյի դրամատունը պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ յառաջիկայ փետրուար 1ին (ըստ Ն.) Աբբուռնի Փօղերանոցին մէջ տեղի պիտի ունենայ Ռումէլիի երկաթուղեաց արժեթղթոց 102 երորդ վիճակահանութիւնը.

500 թիւեր պիտի շահին.

ՄԵԾ ԲԱԺԻՆ 300,000 ֆրանք

1	բաժին	25,000	»	
2	»	10,000ական	ֆր.	
6	»	2,000	»	»
12	»	1,250	»	»
28	»	1,000	»	»
450	»	400	»	»

Պ. Ժ. Տ. Ծանէթթոյի դրամատունը կը ծախէ շահուց մէկ հնգերորդին իրաւունք ունեցող 100 թիւեր ի միասին 150 ղրշ.ի, 50 թիւեր ի միասին 75 ղրշ.ի, 25 թիւեր ի միասին 37 1/2 ղրշ.ի, 10 թիւեր ի միասին 15 ղրշ.ի եւ 5 թիւեր ի միասին 7 1/2 ղրշ.ի.

Ամբողջ տոմսին գինն է 7 1/2, կէսինը 5 եւ մէկ քառորդինը 3 ղրշ.

Այս տոմսերէն գնել փափաքող անձինք պարտին ժամանակին դիմել Դրամատունս. Գաւառներէն եկած խնդրանաց հետ պէտք է ղրկել նաեւ փոխարժէքը.

Արգոյ հասարակութեան կը յանձնարարենք գնել այս տոմսերէն, որովհետեւ քիչ ստակով մարդ բաղդ կ՚ունենայ մեծ գումարներ շահելու.

Դիմել առ

Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹԹՈՅ

Կալաթա, Գօմիսիօն խան, թիւ 18

ԽՐԱՏ ԱՌ ԸՆԹԵՐՑՈՂՍ

Ամեն անոնք որ կ՚ուզեն ձեռք բերել այն օտար դեղագործական մասնագիտութիւններն զորս չեն կարող գտնել իրենց դեղավաճառին քով, կրնան դիմել Դեղագործական Մթերանոցն ի Կ. Պոլիս, Ղալաթիոյ մեծ փողոց, 35. Առաքումը կը լինի փոստայով, նոյն իսկ մէկ սրուակի կամ տուփի համար, եթէ խնդրանքին հետ ղրկուի փոխարժէքն եւ դեղին ճիշդ անունը. Պէտք է յստակապէս գրել ուզողին անունն եւ հասցէն.

ԻԼԱՆ

ՕՐՄԱՆ ՎԸ ՄԸԱՏԻՆ ՄԷՃԼԻՍԻ

Պուլկար տաղը մաադէնը հիւմայունը հասըլաթընտան օլարագ մէվճուտ պուլունան 59,091 տիրհէմ ճէտիտ վէ 109 քիւսիւր սիմ խալիս իլէ 412 տիրհէմ ճէտիտ 903 քիւսիւր ալթունըն միւզայէտէսի տէրտէսթը իճրա պուլունողընտան, պունտա թալիպ օլանլարըն քեանունը սանինին 28ինճի չարշէնպիհ կիւնիւ սաաթ 9 րադտէլէրինտէ կարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, տէրօզիթօլարը իլէ Մալիյէ նէզարէթը ճէլիլէսի տահիլինտէ Օրման վէ Մէատին մուհասէպէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր.

18 քեանունը սանի 302

[illegible]

Պուլկար տաղը մաադէնի հասըլաթընտան օլարագ մէվճուտ պուլունան 61,593 տիրհէմ ճէտիտ 676 քիւսիւր սիմ խալիս իլէ 320 տիրհէմ ճէտիտ 800 քիւսիւր ալթունըն պու քերրէ տախի միւզայէտէ Փիրուխթ օլունաճաղընտան վէ հէր հալը ռուզնին 22ինճի բէնճշէնպիհ կիւնիւ կարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, թալիպ օլանլարըն միւտտէթը մէզքիւրէ զարֆընտա Մալիյէ նէզարէթը ճէլիլէսի տահիլինտէ Օրման վէ Մէատին մուհասէպէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր.

17 քեանունը սանի 302

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Կիրիտ Ֆըրգասի ասքէրիյէսի իչին Տէրսաատէյէ թէսլիմ օլունմագ իւզրէ միւպայաասը մէվգըֆ մինագասայա գօնուլան տէօրթ պին քիլէ ճէտիտ պուղտայ իլէ եիւզ պին գըյէ արբանըն իշպու քեանունը սանիի բուզմինին եւմի պիրինճի չարշէնպիհ կիւնիւ պիլ մինագասա գարարը գաթիսի վիրիլէճէքինտէն վէ եւմի էրպինճի բէնչշէնպիհ կիւնիւ տախի թէգարրուր էտէճէք ֆիյաթլարընտան եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունաճաղընտան, իթասընա թալիպ օլանլարըն մազպաթը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

15 քեանունը սանի 1887

Նօ. 10 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Աքնասա պուլունան վէ պուլունտըրըլաճագ օլան հէր սընըֆ ասաքիրի Շահանէ իչին պին իւչ եիւզ իւչ սէնէսի մարտընտան ինթիհարընէ պիր սէնէ միւտտէթլէ միւպայաասը մաղլիւճէ մէվգըֆ մինագասայա վազ օլունան էրզագըն,

Նանը ազիզին պէհէր դըյէսի օթուզ տօգուզ,
Հըրթանըն՝ օթուզ պէշ,
Տագիգին՝ գըրգ իքի, տօգուզ,
Կիւչթին՝ եիւզ էլլի ալթը,
Չէյթին՝ եիւզ էլլի ալթը,
Սապօնըն՝ եիւզ էլլի ալթը,
Էրզին՝ եէթմիշ սէքիզ,
Թուզըն՝ եիրմի իքի, տէօրթ,
Սօղանըն՝ օն տօգուզ, պէշ,
Մօմըն՝ եիւզ էլլի տօգուզ, տօգուզ,
Սամանըն՝ եէտի, սէքիզ,
Քէօմիւրին՝ օն պէշ, ալթը,
Շէքէրին՝ եիւզ գըրգ, տէօրթ,
Բուղէնը սատէնին՝ իքի եիւզ էլլի պիր,
Կազըն՝ գըրգ ալթը, սէքիզ,
Համթալըն՝ ալթը, իքի բարայա օլարագ մաղալինէ թալիպի էօհտէսինտէ օլտուղընտան, պուրաճա թալիպ օլանլարըն լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

15 քեանունը սանի 1887

Նօ. 9 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարը իչին իթթիխազ օլունան նիւմունէսինէ վէ շուրութը մուգարրէրէսինէ թէվֆիգէն միւպայաա օլունմագ իւզրէ մէվգըֆ մինագասայա գօնուլան պին իքի եիւզ թօփ սէքիզ կիրահ արշըննէ կէօմլէկլիք ամէրիգանըն պէհէր եարտասը պէշ գուրուշ պէշ բարայա օլարագ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ քեանունը սանիի բուզմինին եւմի պիրինճի չարշէնպիհ կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն մինագասասը պիլ իճրա մէզքիւր կիւնէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, իթթայա թալիպ վէ եւմի էրպինճի բէնչշէնպիհ կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնզիլէնէ բաղլը պուլունանլարըն մազպաթը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

15 քեանունը սանի 1887

Նօ. 8 3—3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԸՆԴ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,978,946

ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐՒՈՅ 1,788,964

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,131,348

ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐՒՈՅ 898,072

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի փոխադարձ ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև եթէ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուած վնասնին 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 120,597

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գոմիսիոն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ԽԱՅԾՂԱՆԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՆՑ

Ամենէն լաւ, ամենէն ազդուն, ամենէն աժանն է

ԳԵՂԱԳՈՐԾ Ն. ԹԷՕՏՈՐԻՏԷՍԻ

ՊԱԼՍԱՄԱԿԱՆ ԽԱՅԾՂԱՆԸ

Այս հեղուկը կը պարունակէ խայծղանի և Պօմ տը Ձէնի ամէն պիտոյ և լաւ տարրերը։ 1873 էն ի վեր նշանաւոր բժիշկներէ կը յանձնարարուի կոծէ, խոցոտէ և մխմէ ... համար։ ՑԱՐԱՏԵՒ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ, նոյն իսկ ի պարագային յորում ախտաբուժական ուրիշ միջոցներ ի զերեւ ելած են։

Գործածութեան եղանակ

Կուրծքի, կոկորդի և մեզային ճանապարհաց հիւանդութիւնք	Մէկ դգալ ջրի մէջ մէկ խմելէ կամ ապուրի դդալ	Խմել անօթի եղած ժամանակ կամ ճաշած տեն
Որքին, հոդ	Ջուր կամ խառն	Ծուրսէն գործածել
Սպիտակ հոսունք	Ջուր կամ խառն	Ներարկութեամբ
Շնչափողք	Շոգիով տաքցած	Ծխելով կամ փոշիացնելով

Ընդհ. կեդրոնատեղի Կեդր. դեղարան Ն. Թէօտորիտէսի, Բերայի Մեծ Փողոց 244։ Կը գտնուի նաև Կալաթա, Գաստարիտեսի դեղարանը. Պոլիս, Պասապեան դեղարանը։

ՄԷՆՃԷՍ ՈՒՍՏԱ

ՊՈԼԻՍ, ՊԱՀՃԷ ԳԱՊՈՒ

ՃԻԼԱՂ ՊԷՅ ԽԱՆԻ ԴԷՄ ԹԻՒ 9

Թնդանօթարանի արհեստական դունդին մէջ իւր ուսումն առած լինելով քան տարիէ ի վեր մեքենագործութեամբ կ'զբաղի և կատարեալ փորձառութիւն ստացած է իւր արհեստին մէջ։

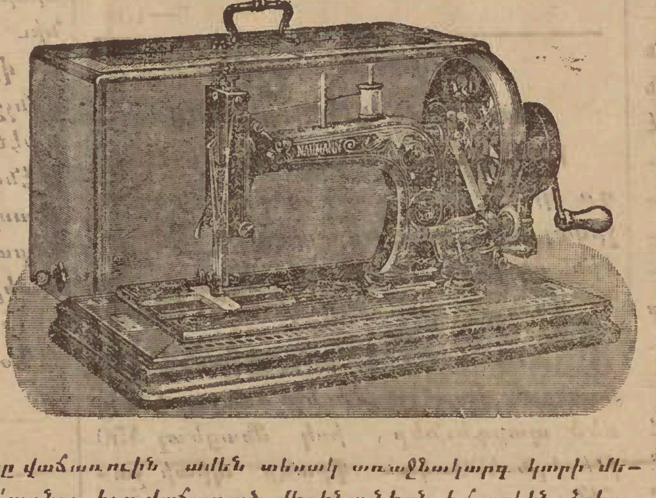

Վերոյիշեալ մթերանոցին մէջ կը վաճառուին ամէն տեսակ առաջնակարգ կարի մեքենայներ։ Մէնճէս Ուստա յանձն կ'առնու իւր վաճառած մեքենայներն ի հարկին ձրիաբար նորոգել մինչև ութը տարի։ Իւր վաճառածէն զատ եթէ ուրիշ մեքենայներ ալ ներկայացուին նորոգութեան համար Մէնճէս Ուստա պատրաստ է խիստ աժան գնով կատարել հարկ եղած նորոգութիւնները։

ԱՔԼՈՐԱԽԵՂԴԸ ԿԸ ԲԺՇԿՈՒԻ
ՏՈՔԹՈՐ ՔՈՐԱՊԻ ՕՇՈՐԱԿՈՎ

ՔՈՐԱՊԻ ԷԼԷՆԻՆՈՎ

ՓՈՐՁՈՒԱԾ ԲԱՐԻԶԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

ՆԵՐԿԱՅԱՑԵԱԼ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱՃԱՌԻՆ

Կեդրոնատեղի ի Կ. Պոլիս, Կեդրոնական դեղարան Ն. ԹԷՕՏՈՐԻՏԷՍԻ, 244, Բերայի Մեծ փողոց։

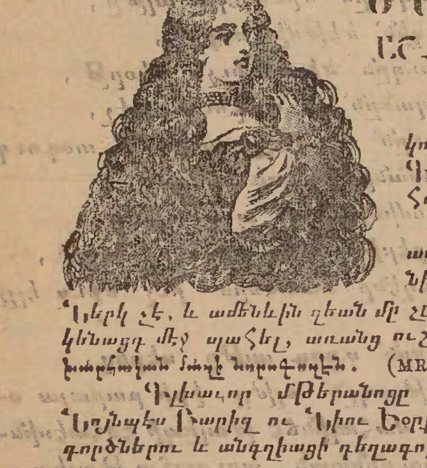

ՄԻՍԹՐԸՍ Ս. Ա. ԱԼԼԸՆԻՆ

ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՄԱԶԻ ՆՈՐՈԳԻՉԸ

(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Ճերմակ ընկած մազերուն գոյն, վերնիշ ու գեղ կուտայ։ Կը նորոգէ անոր կենանքը, ույժ և աճումը։ Գլխու թեփի շուտ մը աներևոյթ կ'ընէ։ Իր անուշ հոտը առատ է ու հեշտալի։

"Մէկ շիշը կը բաւէ։" Այդ փորձը ունեցան ամէնքը որոնց մոխրագունած մազերը իրենց բնական գոյնին դարձան, և ճաղատ տեղերը մազով ծածկուեցան։ Ներկ չէ, և ամէնէն զեան մը չըներ։ Թէ որ կ'ուզես թարմ մազ ունենալ և բոլոր կենացդ մէջ պահել, առանց ուշանալու շիշ մը առ Մ. Ս. Ա. Ալլընի Աշխարհահռչակ Մազի Նորոգիչէն. (MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.) Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նմանապէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Կը վաճառուի ամէն սափրիչներու, անոյշ հոտագործներու և անգլիացի դեղագործներու քով։

Կը գտնուի Ն. և Ժ. Գանզիւք եղբարց բրիտանական դեղարանն, Բերա, Մեծ փողոց. Էտմընտ Գարուանա, Անգլիական մթերանոց, Եւրոպէք Գալաթըրըմ. և Իզիտոր Լագանաէլլա, 433, Բերա Մեծ փողոց։

PAPIER WLINSI

ՎԼԷՆՍԻ Թուղթին ահագին յաջողութեան պատճառն այն է թէ մարմնոյն բորբոքումները դուրս քաշելու յատկութիւնն ունի։ Առաջնակարգ բժիշկներ կը յանձնարարեն զայն ընդդէմ կուրծքի տկարութեանց, հարբուխ, Պրոնշիդ, Կոկորդի ցաւ, Բոդագրա։ Իւր գործածութիւնն շատ պարզ և դիւրին է։ Կը բաւէ միայն անգամ մը մարմնոյն վրայ դնել։

Բարիզ, Ժ. Վիալէն և ընկ., 31, Սէնի փողոց։ Կը գտնուի ամէն դեղարանաց մէջ։

Պահանջել ՎԼԷՆՍԻ անունը։

ՏԱՍՆ ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

ՄԻՋԱՏԱՍՊԱՆ ԵՒ ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ

ՃՇՄԱՐԻՏ ՓՈՇԻ

Սենեկաց եւ զգեստուց համար

Ա. ՄԻԼԱՏՈՎԻՉ

Ի Սփլիթ (Դալմաթիա)

Կեդրոնատեղի ի Կալաթա, Մում-Հանէ Լոյտ խան, 2։

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Ծովային բեռներու եւ ցամաքային ապահովութեան

Մէնձէս Ըլի բաշը խան, 2, Պոլիս

Ստորագրեալքս, Մ. ԹԻՒԼՊԸՆՏՃԵԱՆ եւ ԿՈՒ, պատիւ ունինք ծանուցանել վաճառականաց թէ Ընդհանուր Գործակալատար անուանուած ենք Մանհայմի ՌԷԱՍԻՒՐԱՆՍ ՄԱՐԻԹԻՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ։

Compagnie de Ré-Assurances Maritimes de Mannheim

Այս ընկերութիւն, Պայմանագրութեամբ հաստատեալ կարգուած լինելով ծովային ապահովագրութեանց ուրիշ ընկերութեան մը հետ, ունի ընկերային միացեալ դրամագլուխ մը Փր. 15.000.000

Դրամագլխ. չըմարբերութ. հանուած 7.500.000

Պահեստի դրամագլուխ 775.000

Պահեստ ստանձնեալ վտանգներու և չմարուած վնասուց համար 1,750,000

Ուրեմն, Մանհայմի Ռէասիւրանս մարիթիմ Ընկերութիւնն ամէն երաշխաւորութիւն կ'ընծայէ շոգենաւով, առագաստանաւով, երկաթուղով եւ ներածեալ կամ արտածեալ ապրանքաց ապահովագրութեան համար։

Ընկերութիւնս նաև մասնակից է «ԱՐԺԷԹՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ» Union pour l'Assurance de Valeurs և հինգ ընկերութեանց համերաշխութեան ներքեւ, որք 30,500,000 Փրանքի դրամագլուխ մ'ունին, յանձն կ'առնու ապահովագրել ամէն տեսակ արժէթուղթ, կարօնք, ադամանդ, գոհարեղէն եւն, որք կը զրկուին թղթատարութեան և սուրհանդակաց միջոցաւ։

Այդ ընկերակցութիւնները կազմող ընկերութեանց անուանքն տպագրեալ են ապահովագրութեան մուրհակաց վրայ։

Կ. Պոլսոյ համար երաշխաւորեալ է Օսմ. կայսերական Պանքան։

Առաւել ընկերութեան ԴՐԱՄԱՏԵՆՑ անունները.

Բարիզ	Գոնդուառ տ'էսգոմբդ տը Բարի
Լոնտոն	(Լոնտոն էնտ Գաունթի Պէնքին և ընկ. (Հնդկաստանի, Աւստրալիոյ և Չինաստանի Պանքա (Աւստրալիական միացեալ Պանքա
Համպուրկ	Պերլինի գերմանական Պանքա
Ամստերտամ	Ամստերտամի Պանքա
Անվերս	Անվերսի վարկի Պանքա
Լիէժ	Ընդհանուր Պանքա Լիէժի
Պրուսել	Ընդհանուր ընկերութիւն յօգուտ ազգային ճարտարութեան
Ֆրանքֆուրդ	Վարկի հանրական Պանքա
Պերլին	Ս. Պլայխրէօտըր
Վիեննա	(Գրէտիդ Անշդալդ (Աւստրական Պանքա Վիեննայի
Բեդերսպուրկ	Ժ. Ի. Կիւնցպուրկ
Գոբենհակ	Երկրագործական Պանքա Տանիմարքայի
Ճենովա	Բոտ. Հոֆեր և ընկ.
Զմիւռնիա	Տը Գաամէր եղբարք
Պուքրէշ	Ռումանիոյ Պանքա
Աթէնք	Ճարտարարուեստից վարկի Պանքա Յունաստանի

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալութեան գրասենեակը։ Պայմաններն և գներն յոյժ չափաւոր են։

Գործակալ-Ընդհանուր, Հ. Օպլէր, փորձագէտ Վէրիդաս ծովային գործոց գրասենեակին, Ստանպօլ խան, 6, Կալաթա։

Ընդհանուր Գործակալք

Մ. ԹԻՒԼՊԸՆՏՃԵԱՆ եւ ԿՈՒ

ԴԵՂԱՐԱՆ

Պ. և Հ. ՔԻՒՉԻՒՔԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Պոլիս Մահմուտ փաշա Թիւ 77

Չափաւոր գնով և արագապէս կը գործադրուին եկած դեղագիրները

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԴԵՂՈՐԷԻՑ

Պ. և Հ. ՔԻՒՉԻՒՔԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Եէնի Ճամի Փողոց Թիւ 26

ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԸՆԴԱՐՁԱԿ

[illegible], ՁԿԱՆ ԻՒՂ [illegible]

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՔ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԵՒ ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԴԵՂԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ. ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ

ՄԹԵՐԱՆՈՑ

ՔԻՆԱ ՔԱԼԻՍԱՅԱՅԻ

Մ. ՊԷՅԼԻԿՃԵԱՆԻ

Այս յոյժ ախորժահամ բուժական ըմպելիքը ընդարձակ գործածութեան մտած է քիչ տարիներու մէջ իւր անխափանապէս կազդուրիչ ներգործութեան շնորհիւ, որ տկար, վտիտ և ընդհանուր առմամբ վատառողջ կազմութեանց ապաքինութեան ազդուագոյն միջոցն է։

Կը վաճառուի Պոլսոյ կողմը կամուրջին գլուխը Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը Թիւ 77. կը գտնուի նաև ուրիշ դեղարաններու մէջ։

Կը յանձնարարուի մասնաւորապէս զգուշանալ կեղծ շինուածներէն։

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ Հիւլ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2,000	Լորէնզօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մարտարին	2,500
[illegible]	3,500	Միլօ	2,000
Գորոտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Գարլօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյթօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիբսօ	2,500	Օթրանթօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օթթօ	2,000
Գոնգօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գոմօ	2,700	Բալէրմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բասքէր	1,700
Տոմինօ	1,800	Բլէյթօ	2,800
Էրաթօ	2,600	Րինալտօ	4,400
Տրագօ	2,600	Րիալթօ	3,200
Ֆալքըն	800	Րօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Րոմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րոմէօ	3,500
Կալիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիթանօ	2,200	Սաֆֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրանատօ	2,200	Սորէնթօ	4,300
Հանքօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հըմպըր	1,200	Թոլէտօ	2,800
Ճիւնօ	2,300	[illegible]	3,600
Քէլսօ	2,000	Եէտտօ	1600
Քօլփինօ	2,200	Զէպրա	3,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	41,0

[illegible] շոգենաւը, նաւապետ Թըրնըր, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն աստ հասած է։

Թօլէտօ շոգենաւը, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ և ամսոյս 28 ին պիտի մեկնի Պոլիս գալու համար։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւններ կ'ընծայուին։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.

Գործակալք

Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլէթ խան Ղալաթիա

514

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ

ՓԱՓԱԶՕՓՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՑ

Պ.Պ. ՓԱՓԱԶՕՓՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ պատիւ ունին ծանուցանել մեծարգոյ հասարակութեան թէ Լիոնի ամենակարեւոր և լաւագոյն գործարանաց հետ յարաբերութիւն հաստատած լինելով, այս անգամ ևս այլ և այլ տեսակ ընտիր ՄԵՏԱՔՍԵԱՅ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐՈՒ հաւաքում մը ինչպէս նաև Փարիզու վերջին նորաձեւութեան վերաբերող հանոյանքներ բերել տուած են յոյժ համեստ և չափաւոր գներով։

Յիշեալ վաճառատուները կը գտնուին ի Մեծ-Շուկայ Կ. Պոլսոյ։

Ի Բէզազճի-խան Թիւ 3. 4.
Ի Քիւրքճիլէր » 21.
Սանտալ Պէդէսթէնի դուռը » 34.
Ի Գալփագճըլար պաշը » 31. 33.

18—36

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Մէկ կանոնաւորապէս կը բանին Լիվըրբուլի և Արեւելից միջև.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճէրիան	2500	Ֆաւօնեան	3700
Ալզասիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անտալուզեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթէնեան	2500	Իպերեան	5500
Արապիան	3700	Իլլիրեան	5500
Գաստիլեան	6000	Իտալեան	5500
Գալիֆորնիան	6000	Լեսպեան	2200
Գարթէջեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայփրեան	2000	Լիզպոն	800
Տաւրօ	700	Օփորթօ	700
Էճիփշըն	3700	Բերսիան	3800
Ֆապիան	3700	Վալենսիան	6800
Ֆալէրնեան	3700	Վիրճինեան	6800

Անտալուզեան շոգենաւը, նաւապետ Ալեքսանդր, ամսոյս 31 ին աստ կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ

Գործակալ

Թիւ 34, 35, 36, Քիւչիւք Միլէթ խան, Ղալաթիա

Նաւատեարք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվըրբուլ

512

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլի և Միջերկրականի միջև բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոննոյ
Քանոբուս	4200	Սֆինքս	3000
Ֆերոս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նեֆթիս	3000
Սեսոստրիս	3250	Բերա	3000
Թիպս	3250	Լոգիոս	800
Մոկատամ	3250	Օլինտոս	800
Մարիոթիս	3250	Սեսիլ	700

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.

Ուիթոլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ

515 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվըրբուլ

ԲԱԲԱՅԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլի, Միջերկրականի և Օտեսայի միջև կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Գէջ
Արքատիա	2,500	Իսմիթ
Արգանտիա	2,500	Գրուքշանք
Լաքոնիա	2,500	Ուէլքս
Մասէտոնիա	3,500	Մարշ
Բումերիա	2,800	Ֆոթըրկիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամէն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ՌՕՏՕ ԵՒ ԸՆԿ.

513 Գործակալք

ՍԻՆԿԸՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐԸ

Կը գտնուին միմիայն ի Պոլիս, Մահմուտ փաշա, 90,—ի Կալաթա Կլավանի խան, 2,—ի Բերա, Կալաթա Սէրայի դիմաց։

Ժ. ՆԻԿՏԼԻՆԿԸՐ

Վճարման դիւրութիւն

Զգուշանալ կեղծերէն։

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Մէկ ամիս ընդմէջ կը բանին Լիվըրբուլի և Միջերկրականի միջև.

Ուղեւորք և ապրանք կ'ընդունուին Նիւ Եորքի, Պոսդընի, և Միացեալ Նահանգաց ու Գանատայի ամէն կողմերուն համար, նմանապէս Հավրի, Ռուէնի, Բարիզի, Լոնտոնի, Կլասկովի, Մանչէսդրի, Պրատֆորտի եւն եւն համար։

Ուղեւորաց համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Ամէն շոգենաւու մէջ կայ կին ծառայող մը։

Ընկերութեան շոգենաւերը նշանաւոր հանդիսացած են իրենց հանգստաւէտութեամբ և կանոնաւորութեամբ։

Գործակալատար ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈՂԻ

Թիւ 4 Քիւչիւք Հալի

511 փաշա խան Ղալա

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Բոսֆորի միջև կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լ'Օրէն որ յունուար 26 ին Մարսիլիայէն և վերադարձ 2 ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մինկրէլի որ յունուար 31 ին պիտի մեկնի։

Ուղեւորք և ապրանք ընդունելութիւն

Նաւաշխէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն

ԹԻՆԻՆՈՒԷԼ ՐԸՊՈՒԼ

Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլէթ

514 Մումհանէ փողոց, Թիւ 14

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՐԻԿԱՆՕԲԱՐ առաջին կարգի և զուտ պողպատէ, կրելով ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՈՒԻԼ նշանը։

ԿՈՇԻԷ ՓՈԿԸՐ ամէն մեծութեամբ, մեքենայներու համար։

ԻՒՍՏԻՆԻ իւղ մեքենայից համար։

ՄԱՀՃԱԿԱԼԵԹ երկաթէ և արոյրէ։

ՄՈՄՈՒԼԻՔ ընդօրինակութեան։

Ջանալոն տեսակ ԴԻՐՐՆԵԼԼ աւարիայք։

Անգլիական ԹԱՆԿԲ տպագրատանց համար։

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՈՒԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Վաճառական և ընդհանուր գործակալք

ՅԱՆՁՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ

Գէորգ պէյ խան, Եւրոպէք Գալաթըրըմ

Ղալաթիա, Կ. ՊՈԼԻՍ

Միակ կեդրոնատեղի

ՄԻԼՆԸՐԻ ԴՐԱՄԱՐԿՂԱՑ

Որոնք կը դիմադրեն հրոյ և խորտակման

Գնոյց համեմատ համար մեր վաճառատանց մէջ կը գտնուին վկայագրեր Անգլիոյ մէջ եղած փորձերու ապացոյցներ։

ԲԼԱՔԷ ԱՐԾԱԹԵՂԷՆՔ

Անգլիոյ հռչակաւոր գործարանէն

ՃՕՆ ՆՕՌԻՍ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

ԱԹԵԼԻՔ, ՄԿՐԱՏՆ ԵՒ ԶՄԵԼԻՔ

Նոյն վաճառատան

ԲԵՆՏՐՈՒԻ ԼԱՄԲԱՐՆԵՐ

Նոր կատարելագործութեամբ շինուած, երկու լոյսով

Վաճառատունս յանձնարարութեամբ կ'ընդունի ամէն տեսակ ապրանքներ ապսպրել։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

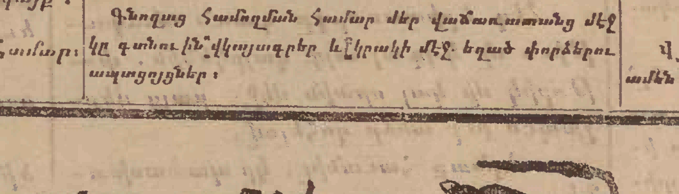

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1886, մինչեւ նոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	4	6	8	2	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44				
	Առաւօտ												Իրիկուն													
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 5	6 44	7 12	7 45	8 9	8 40	9 10	9 44	10 20	10 48	11 22	11 50	1 30	2 1	2 54	3 41	4 9	4 42	5.11	5 39	5 55	6 37	...	...	...	...
Գում-գաբու	6 24	6 3	7 22	7 55	8 18	8 49	9 19	9 53	10 29	10 57	11 31	11 59	1 39	2 10	3 3	3 50	4 18	4 51	5 20	5 48	6 4	6 46	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 28	6 57	7 26	...	...	8 53	9 23	...	10 33	11 1	11 35	12 3	1 43	2 14	3 7	3 54	4 22	4 55	5 24	5 52	...	6 50	...	...	...	...
Տավուգ փազար	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 34	7 3	7 32	...	...	8 59	9 29	...	10 39	11 7	11 41	12 9	1 49	2 20	3 13	4 ...	4 28	5 1	5 30	5 58	...	6 56	...	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 38	7 7	7 38	8 5	8 26	9 4	9 32	10 1	10 43	11 10	11 45	12 12	1 52	2 24	3 17	4 4	4 31	5 6	5 33	6 1	6 13	7 1	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 49	7 19	7 50	8 19	...	9 16	...	...	10 55	...	11 58	...	...	2 36	3 28	4 16	...	5 18	...	...	6 25	7 12	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	7 28	7 59	8 31	...	9 25	...	...	11 4	...	12 8	...	...	2 45	...	4 25	...	5 27	...	...	6 35	...	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք.	...	...	...	8 40	...	...	...	...	...	...	12 16	...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 43	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	1			
	Առաւօտ											Իրիկուն													
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք.	...	6 35	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 52	...	...	...	...	...	...	...	...	6 25	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	6 44	...	7 41	...	8 40	...	9 39	...	...	11 21	...	2 1	...	2 54	...	...	4 42	...	5 50	...	6 36	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 25	6 54	7 27	7 51	...	8 50	...	9 49	...	...	11 31	...	2 11	...	3 4	3 51	...	4 52	...	6 ...	...	6 49	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 38	7 6	7 39	8 3	8 34	9 4	9 38	10 1	10 14	11 16	11 44	1 24	2 23	2 48	3 16	4 3	4 36	5 5	5 38	6 12	6 31	7 3	...	...	...
Սամաթիա	6 42	7 10	7 43	8 7	8 38	9 8	9 42	...	10 18	11 20	11 48	1 28	2 27	2 52	3 20	4 7	4 40	5 9	...	6 16	6 35	...	...	...	...
Տավուգ փազար	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 48	7 16	7 49	8 13	8 44	9 14	9 48	...	10 24	11 26	11 54	1 34	2 33	2 58	3 26	4 13	4 46	5 15	...	6 22	6 41	...	...	...	...
Գում-գաբու	6 52	7 20	7 53	8 17	8 48	9 18	9 52	10 10	10 28	11 30	11 58	1 38	2 37	3 2	3 39	4 17	4 50	5 19	5 47	6 26	6 45	7 12	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 ...	7 28	8 1	8 25	8 56	9 26	10 ...	10 18	10 36	11 38	12 6	1 46	2 45	3 10	3 38	4 25	4 58	5 27	5 55	6 34	6 53	7 20	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամէն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց մինչեւ բանող կառախմբոց մէջ միայն. Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վակոններ։